

Prosperita? Především! Nic jiného neřeším.

COOP: cíle máme jasně nastavené

Když cestuji po České republice, ráda se v tom či onom místě podívám do tamní prodejny COOP. Jsem zvědavá, co tam mají jiného než v obchodech, do kterých běžně chodím v Praze. Jaké jsou k máni špekáčky k táboráku, od kterého lokálního dodavatele tu odeberají jogurt nebo tvaroh, jestli mají nějaké speciální housky a jak vypadá zdejší žitný chleba. Ochutnám i něco ze sortimentu sýrů a vždy, když je příležitost, nepohrdnu koláčem, vánočkou, prostě sladkou nabídkou. Tyto nákupy jsou pro mne orientačním bodem pro příště, funguje to. Také musím souhlasit s tím, že venkovské prodejny této značky se viditelně mění, a svůj inovovaný styl mají i ty ve větších městech. Ukazuje se, že český tradiční obchod našel osobitý směr, kterým se dokáže odlišit od konkurence. Podrobněji jsem o tom hovořila s Ing. Pavlem Březinou, předsedou Svazu českých a moravských spotřebních družstev, provozovatele sítě COOP, a předsedou Asociace českého tradičního obchodu.

Ing. Pavel Březina, předseda Svazu českých a moravských spotřebních družstev, provozovatele sítě COOP, a předseda Asociace českého tradičního obchodu

Jak se změnila strategie skupiny COOP za posledních, dejme tomu, pět let? Co je nyní v hledáčku její pozornosti?

Změn, kterými procházíme, je obrovské množství a není možné je všechny charakterizovat. Obecně mají dva hlavní jmenovatele. Na jednu stranu nám jde o komfort zákazníků a na stranu druhou o co nejefektivnější fungování našich prodejen. Z pohledu komfortu zákazníků jde

Na jednu stranu nám jde o komfort zákazníků a na stranu druhou o co nejefektivnější fungování našich prodejen.

o vytvoření co nejpříjemnějšího nákupního prostředí. Jinými slovy věnujeme velkou pozornost změnám našich prodejen. Dále sem spadá rozšiřování služeb. Třeba to, že naše obchody jsou dnes napojeny na e-shop a slouží jako výdejní místo pro zákazníky, kterým nabídka menších obchodů nestačí. A pak je tu samozřejmě revoluční změna spočívající v konceptu automatizovaných prodejen 24/7. Těch máme dnes již téměř šedesát a neustále otevíráme další. Troufám si tvrdit, že jde o inovaci, která mění nejen COOP, ale celý český maloobchodní trh. Pro zákazníka představuje tento koncept zcela nový komfort v nakupování a pro prodejny významný impulz v rámci konkurenčního prostředí.

Co se týká efektivního fungování prodejen, ve velkém budujeme na střeších našich ob-

chodů solární elektrárny, instalujeme úsporné technologie a nasazujeme AI v rámci našich procesů objednávek a dodávání zboží do jednotlivých obchodů.

COOP má síť přibližně 2400 prodejen, takže pochopitelně nezavedeme všechny inovace ze dne na den. Cíle máme ale jasně nastavené.

COOP i Asociace českého tradičního obchodu se snaží upravovat pohled na domácí maloobchodní prostředí. Jde to?

České maloobchodní prostředí je z velké míry ovládáno nadnárodními řetězci. To je prostě fakt, s kterým nic neuděláme.

pokračování na straně 4

Oslava českého aplikovaného výzkumu

Technologická agentura ČR oslaví 15 let své existence na společenském galavečeru s předáváním cen nejlepším projektům aplikovaného výzkumu s vysokým přínosem pro společnost a hospodářství. Den TA ČR, během něhož jsou ceny předávány, je na poli výzkumu tradiční událostí, která nyní proběhne už po dvanácté v prostorách Národního muzea. Letošní ročník přinese opět bohatý doprovodný program – podcastovou minisérii se zajímavými hosty z oblasti výzkumu, technologií i státní správy a unikátní microsite mapující patnáctiletou existenci TA ČR. Den TA ČR se uskuteční 7. listopadu 2024 a nemůže nést jiné téma než 15 let TA ČR. Večerní předávání cen pak bude doplněno podtitulem Galavečer inovací.

Den TA ČR má pokaždé své specifické téma, které poukazuje na aktuální dění ve společnosti. Loni se Agentura snažila upozornit na to, že věda není sci-fi a dokáže posouvat hranice možného. Pro tento rok se TA ČR zaměřila na své patnáctileté jubileum. „Letošní rok je pro Technologickou agenturu ČR opravdu mimořádný, slaví totiž 15 let od svého založení. Za tu dobu ušla dlouhou cestu a stala se respektovanou institucí zajišťující podporu aplikovaného výzkumu a inovací v České republice. A nejen z toho důvodu jsme se rozhodli toto významné jubileum oslavit na pro nás nejdůležitějším večeru celého roku, tedy na předávání Cen TA ČR,“ uvedl předseda TA ČR Petr Konvalinka. Odbornou část programu letos zastřešil unikátní microsite s obsahem vytvořeným k výročí. Web otevírá časová osa, která mapuje rok po roce důležité milníky, kterých Agentura dosáhla. „Přemýšleli jsme, jak veřejnosti co nejlépe přiblížit naši práci a zároveň připomenout významné momenty uplynulých patnácti let. Zvolili jsme proto webovou stránku s časovou osou, kde téměř ke každému bodu mohou návštěvníci zhlédnout video, přečíst si článek nebo rozhovor,“ vysvětlil předseda TA ČR. Web je již od jara dostupný na adrese 15let.tacr.cz.

Absolutní novinkou letošního Dne TA ČR je podcastová minisérie TA.LK, ve které Martin Bunčeka, ředitel Kanceláře TA ČR, rozebírá s inspirativními hosty témata z oblasti výzkumu, technologií i státní správy s dávkou kreativity. Pozvání do pořadu přijali například Josef Švejda, finanční ředitel a jednatel rožnovské pobočky společnosti onsemi a člen RVVI, nebo Pavla Hubálková, popularizátorka vědy. Dílů bude celkem pět a budou vycházet každý čtvrtek od 14. listopadu na podcastových platformách a webu 15let.tacr.cz. (tz)

Najdete uvnitř listu

Slavíme století s vynálezy, patenty a duševním vlastnictvím	3
Inovace jako motor růstu podnikových služeb	5
Kvalita: poměrně jedineční jsme u nás na VŠB – Technické univerzitě Ostrava	7
Dny kvality 2024: Umělá inteligence, ESG či budoucnost automotive	9
Uplynulé roky naučily podnikatele více přemýšlet o efektivitě práce i vztazích	11

Centrální depozitář cenných papírů inovátorem

Centrální depozitář cenných papírů se stává leaderem inovací na evropském kapitálovém trhu a přináší novinku v podobě DLT evidence (Distributed Ledger Technology, dále také DLT). Tato technologie může znamenat revoluci ve finančním sektoru, a to zejména ve způsobu vedení evidence cenných papírů a vypořádání obchodů.

CDCP obdržel jako úplně první instituce na světě povolení podle evropského nařízení o DLT pilotním režimu pro provozování DLT vypořádacího systému. Povolení depozitář obdržel od České národní banky s notifikací evropského regulátora ESMA. Díky tomu může CDCP od 18. listopadu 2024 nabízet emitentům zaknihovaných cenných papírů registraci emisí v nově vytvořené evidenci založené na DLT. Tato technologie umožňuje nejen vedení účtu cenných papírů, ale i připsání akcií nebo dluhopisů na tento účet v rámci primárního úpisu, navýšení emise nebo převodu z jiného účtu na základě dohody s protistranou. Tyto operace lze provést s peněžním nebo bez peněžního vypořádání. Účet si může u CDCP otevřít každý jednoduše pomocí BankID a přistupovat k němu

přes internetovou nebo mobilní aplikaci, která je dostupná na stránkách www.cdcp.cz. Platforma však bude otevřena také pro další společnosti z finančního trhu, které se mohou stát jedním z uzlů (nodů) DLT evidence, což jim otevře možnost otevírat klientům DLT účty a zadávat převody ve svých systémech v rámci svých klíčových aplikací.

„Nové evropské nařízení nám umožnilo implementovat DLT na smysluplném projektu. Věřím, že tím přispějeme k rozvoji kapitálového trhu u nás, neboť tato platforma přinese alternativy financování malých a středních firem prostřednictvím úpisu dluhopisů či akcií bez nutnosti dalších zprostředkovatelů. Velkou přídánou hodnotou bude mít tato platforma pro společnosti nabízející zaměstnanecké akciové programy (ESOP) a otevírá také obrovské příležitosti pro fintech firmy, jako jsou například crowdfundingové platformy, které se mohou připojit přímo do DLT z pozice nodu a nabídnout svým klientům dodatečný servis v oblasti cenných papírů,“ řekl Ondřej Dusílek, generální ředitel CDCP.

DLT evidence je plně v souladu s českým právem, a splňuje tak všechny náležitosti zaknihování cenných papírů, zejména požadavky

ZPKT, občanského zákoníku či zákona o obchodních korporacích.

V DLT evidenci je možné otevřít pouze jeden typ majetkového účtu, a to účet vlastníka. Účet vlastníka znamená, že majitel účtu je zároveň považován za vlastníka cenných papírů vedených na účtu, a může tak vykonávat akcionářská či jiná práva spojená s cenným papírem.

Internetová či mobilní aplikace pak majitele účtu informují o stavu a změnách na majetkovém účtu, o aktuálních úpisech či provedených transakcích, včetně peněžních převodů, a zasílají notifikace o všech změnách na mobilní telefon. Aplikace jsou dostupné 24 hodin denně a sedm dní v týdnu.

Jaké výhody přináší nová evidence na DLT? „Především by měla zjednodušit celý proces zaknihování jak pro emitenty, tak pro majitele cenných papírů při zachování transparentnosti a bezpečnosti současné centrální evidence CDCP. Oproti listinným cenným papírům pak zaknihování v podobě tokenizace v DLT evidenci přináší pro všechny subjekty dodatečné služby s plným digitalizovaným přístupem bez jakýchkoliv starostí a právních nejistot,“ doplnil Ondřej Dusílek. (tz)

www.cdcp.cz

Slavíme století s vynálezy, patenty a duševním vlastnictvím

Dějiny dokládají, že se v Čechách vždy rodili chytří lidé. A je tomu tak i dnes. Hovořil o tom mimo jiné při příležitosti 105. výročí vzniku Úřadu průmyslového vlastnictví v září na mezinárodní konferenci v Praze předseda ÚPV Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D., který poznamenal: „V české historii je mnoho vynálezů, na které můžeme být po právu pyšní a jejichž tvůrci skutečně změnili svět.“ A jmenoval Wichterleho gelové kontaktní čočky, konfokální mikroskop Mojmíra Petráně nebo Holého antivirotika. Josefu Kratochvílovi patřily i následující otázky:

Období 105 let už je pro státní instituci pěkná řádka let. Jmenoval byste největší přínosy či počiny Úřadu průmyslového vlastnictví za tuto dobu?

ÚPV toho za dobu svého fungování „zažil“ už opravdu hodně. Jeho počátky nebyly vůbec jednoduché, přesto se zakladatelům úřadu podařilo v nelehkých materiálních a personálních podmínkách vybudovat kvalitní a v mezinárodním kontextu dobře fungující instituci.

Ve 20. a 30. letech 20. století zde přihlašovatelé podávali tisíce přihlášek vynálezů ročně! Období druhé světové války a následně „plánované hospodářství“ představují pro patentový úřad, stejně jako pro celou naši společnost, temné období. Avšak i v této pohnuté době v tehdejší Československu vznikala skvělá technická řešení, jen jim, bohužel, nebyla poskytována taková průmyslověprávní ochrana, jakou by si zasloužily.

Co tedy stojí za zmínku?

Osobně sleduji vývoj oboru více než tři dekády. Během té doby se povedlo zapojit Českou republiku do všech podstatných mezinárodních uskupení, smluv a rovněž zmodernizovat legislativu související s průmyslovým vlastnictvím. Zapojením do Světové organizace duševního vlastnictví (1993), do Evropské patentové organizace (2002), Evropské unie (2004) a Visegrádského patentového institutu (2016) se Česko stalo zemí, jež poskytuje svým občanům veškeré moderní možnosti pro ochranu jejich nehmotných práv.

Jaké je současné postavení ÚPV, kdo jeho chod řídí a platí?

ÚPV je ústřední orgán státní správy. V jeho čele stojí předseda, jehož jmenuje vláda. Mám to štěstí, že na této pozici navazují na dva vynikající odborníky. První, Ladislav Jakl, který byl předsedou v letech 1990–1999, se zasloužil o přechod úřadu z komunistického systému do tržního hospodářství a také o bezproblémové rozdělení federálního úřadu po rozpadu ČSFR. Na něj pak navázal v letech 1999–2009 Karel Čada, pod jehož vedením se náš úřad stal moderní institucí – a to srovnatelnou s kterýmkoliv obdobným evropským úřadem. Z hlediska financování je ÚPV jednou z kapitol státního rozpočtu. Ten je i zdrojem všech prostředků na naši činnost a do něj také plynou veškeré naše příjmy. Celkové příjmy ÚPV dlouhodobě převyšují jeho výdaje, takže jsme čistými přispěvateli státního rozpočtu.

Které z historicky udělených patentů vás osobně nejvíce zaujaly, respektive i těší?

V české historii je mnoho vynálezů, na které můžeme být po právu pyšní a jejichž tvůrci skutečně změnili svět. Mezi ně lze zařadit hydrofilní gel Otty Wichterleho, z něhož jsou vyráběny kontaktní čočky, elektronový mikroskop Armína Delonga, konfokální mikroskop Mojmíra Petráně, plastickou trhavinu Semtex chemiků Stanislava Brebery a Radima Fukátka, dále antivirotika Antonína Holého, nebo třeba i technologii nanospider pro průmyslovou výrobu netkaných textilií tvořených nanovlákny. Některé

další vynálezy se mohou zdát „jen“ jako maličkosti, přinesly však významný užitek a změnily návyky mnoha lidí po celém světě. Takovými jsou například tužka verzatilka českobudějovické firmy Koh-i-noor, stiskací knoflík známý spíš jako patentka od firmy Waldes či taška síťovka Vavřina Krčila.

A vůbec nejceněnější udělený patent v českém prostředí?

Komerčně velmi úspěšné jsou v rámci novodobé české historie patenty na antivirotika profesora Antonína Holého. V tomto případě se podařilo skloubit špičkovou vědu jeho týmu s efektivní patentovou ochranou vzniklých výsledků a se šikovnou licenční politikou Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR (ÚOCHB). Nikomu jinému se u nás zatím nepodařilo tento úspěšný model v podobném rozsahu zopakovat. To ale neznamená, že by tu nebyla další skvělá technická řešení, k jejichž ochraně a komercializaci majitelé přistupují odpovědně.

Kolik případů ročně řešíte?

Statistických údajů máme k dispozici celou řadu, k dohledání jsou mimo jiné v naší každoroční výroční zprávě. Rád bych zde ale vypíchl alespoň některé z nich. V oblasti patentů bylo v roce 2023 k našemu úřadu podáno celkem 489 přihlášek vynálezů, z nich naprostá většina, plných 465, pocházela od českých přihlašovatelů.

Ti zahraniční pro ochranu svých řešení v Česku volí spíše cestu evropského patentu. Příslušných žádostí o validaci k nám loni doputovalo 4978. Vývoj v oblasti evropských patentů dlouhodobě ukazuje, že ČR je majiteli evropských patentů chápána jako území, na němž se vyplatí zajistit ochranu investic do nových technologií a výrobků.

Komerčně velmi úspěšné jsou v rámci novodobé české historie patenty na antivirotika profesora Antonína Holého. V tomto případě se podařilo skloubit špičkovou vědu jeho týmu s efektivní patentovou ochranou vzniklých výsledků a se šikovnou licenční politikou Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR (ÚOCHB). Nikomu jinému se u nás zatím nepodařilo tento úspěšný model v podobném rozsahu zopakovat.

A jak to mají Češi směrem „ven“?

Pokud se podíváme na přihlašovací aktivitu našich vynálezců směrem do zahraničí, nejsou čísla bohužel příliš radostná. Ročně subjekty z České republiky podají přibližně 200 přihlášek evropských patentů a necelých 500 přihlášek ve Spojených státech. Mezinárodních přihlášek podle Smlouvy o patentové spolupráci (PCT) od přihlašovatelů z Česka je v průměru kolem dvou stovek za rok. Pro srovnání: v Rakousku vidíme více než 2000 přihlášek evropských patentů ročně, a třeba ve Švédsku dokonce 5000! Obdobně je tomu u mezinárodních přihlášek dle PCT – rakouští přihlašovatelé jich ročně podají zhruba 1400, kdežto švédští více než 4000. Je přitom zřejmé, že právě tyto patenty mají značný komerční potenciál a vedou k návratnosti investic vložených do vědy a výzkumu.

Co ochranné známky?

V tomto oboru je mezinárodní přihlašovací aktivita českých subjektů srovnatelná s ostatními evropskými zeměmi. Kupříkladu přihlášek ochranných známek EU podávají kolem 2000 ročně. Na národní úrovni zpracováváme mezi 5000 a 6000 přihlášek ochranných známek za rok.

Mgr. Ing. Josef Kratochvíl, Ph.D., předseda Úřadu průmyslového vlastnictví

Dominuje dnes určitá problematika evropskému patentovému prostředí?

V červnu 2023 zahájil činnost Jednotný patentový soud a byl spuštěn i celý systém jednotné patentové ochrany v Evropě. Jednotný patent vychází z evropského patentu, který uděluje Evropský patentový úřad (EPÚ, anglicky EPO). Po udělení evropského patentu může majitel patentu požádat o jednotný účinek v zemích, které se do systému zapojily. Těch je zatím sedmkrát. Ačkoliv se Česko k systému jednotného patentu ještě nepřipojilo, neznamená to, že by čeští uživatelé neměli možnost jednotný patent získat nebo že by se na ně nevztahovala pravomoc Jednotného patentového soudu. Čeští přihlašovatelé mohou pro své patenty žádat o jednotný účinek, ale zahraniční přihlašovatelé musejí pro ochranu svých řešení v Česku uplatňovat tradiční evropské patenty. Ke konci loňského roku bylo k EPÚ podáno přes 17 500 žádostí o jednotný účinek a zaregistrováno bylo více než 16 870 jednotných patentů.

Jak vidíte, systém průmyslověprávní ochrany se v Evropě neustále vyvíjí a snaží se reagovat na výzvy, které přináší realita akademického i podnikatelského prostředí.

Dá se charakterizovat, s jakými světovými a evropskými institucemi nejvíce spolupracujete?

Mezinárodní spolupráce je v našem oboru naprosto klíčová. Naši práci významně ovlivňuje členství v Evropské unii, v Evropské patentové organizaci a ratifikace mnoha mezinárodních smluv, třeba již zmíněné Smlouvy o patentové spolupráci, Evropské patentové úmluvy, dohody TRIPS, Pařížské úmluvy, Protokolu k Madridské dohodě o mezinárodním zápisu ochranných známek, Dohody o Visegrádském patentovém institutu a mnoha dalších.

Velice si vážím naší dlouhodobé kvalitní spolupráce s již jmenovaným EPÚ, dále s Úřadem Evropské unie pro duševní vlastnictví (EUIPO), Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO), s Evropskou komisí, Visegrádským patentovým institutem, ale též s partnerskými úřady průmyslového vlastnictví řady evropských zemí.

Proč jsou takové kontakty a konexe pro ÚPV důležité?

Jde o naprosto zásadní partnerství, díky nimž dochází ke sblížení různých praxí, což v důsledku vede ke zvyšování právní jistoty našich klientů. To je podstatné. Společně postupujeme také v oblasti vzdělávání a ve zvyšování povědomí o průmyslovém vlastnictví mezi veřejností, v oblasti IT nástrojů, v naprosto zásadní výmě-

ně dat a podobně. O pevných vazbách a – troufám si tvrdit – nadstandardních vztazích v rámci naší komunity svědčí také skutečnost, že na zářijové konferenci, kterou jsme při příležitosti našeho 105. výročí v Praze uspořádali, do Česka přijelo mnoho významných představitelů výše uvedených institucí.

Jistě chystáte i mnoho nového...

V nejbližší budoucnosti nás čekají zásadní změny v oblasti ochrany designů a označení původu a zeměpisných označení. Spolu s novou legislativou v oblasti patentů jde o změny, které se v podstatě již dějí. V krátkodobém horizontu očekávám přizpůsobení světa ochrany technických řešení technologickým trendům, jako je umělá inteligence, přesun či paralelní fungování významného množství ochranných známek ve virtuálním světě.

Kudy povede v nejbližší budoucnosti cesta objevů a vynálezů?

V oblasti vývoje technologií je samozřejmě velmi obtížné předvídat, jakým směrem se bude lidstvo ubírat. Pohlédneme-li totiž zpět, tak třeba v roce 1995 – pouhé tři dekády zpátky – pocházelo nejvíce mezinárodních patentových přihlášek z oboru medicínské technologie (2487), zatímco v oblasti nanotechnologií bylo těchto přihlášek jen sedm. Obor počítačové technologie, který si loni připsal jasné prvenství s více než 27 000 patentových přihlášek, jich před těmi třiceti lety zaznamenal pouze 1104!

V rozpětí let 2019–2023 bylo nejvíce mezinárodních patentových přihlášek podáno v oboru počítačové technologie (celkem 127 445), nicméně nejdramatičtější nárůst v tomto období zaznamenaly přihlášky v oborech digitální komunikace, kdy jejich počet stoupl téměř o 32 % ve výše uvedené „pětiletkce“ a u biotechnologií činil nárůst téměř 31 %.

Máte v této souvislosti nějaké přání?

Ať už se za sto let ukáže jako nejsilnější kterýkoliv obor lidské činnosti, byl bych moc rád, kdybychom v něm jako Češi dokázali vyniknout. Osobně považuji odpoutání se od stávající pozice jakési „montovny“ a postoupení na pozici technologického lídra za naprosto nezbytné pro tuto zemi. Zkrátka: s veškerou úctou k československé technické tradici se vraťme mezi ty technologické lídry, kam jsem vždy patřil. A budu moc rád, když k tomu přispěje i systém ochrany průmyslových práv a jeho efektivní využívání právě českými subjekty.

ptali se Martin Rychlík a Martina Kurfirstová

Zaměstnání v pojišťovnictví je čím dál atraktivnější

Podle pravidelných průzkumů České asociace pojišťoven je důvěra klientů v pojišťovnictví stabilní. V posledních letech navíc stoupá atraktivita pojišťovny jako zaměstnavatele. Zatímco v roce 2018 zcela odmítalo práci v pojišťovně 44 % respondentů, v letošním roce už je to pouhých 16 %. Situace se zlepšila i v oblasti pozice poradce na volné noze, za stejné období nezáměr klesl o více než třetinu.

Důvěra v pojišťovnictví je stabilní od roku 2018, kdy ji začala Česká asociace pojišťoven měřit. Aktuálně se drží na 6,2 bodu z deseti. „Pojišťovnictví je velmi stabilní sektor s významným pozitivním vlivem na ekonomiku. Důvěra tak odráží to, jak dobře plní svou funkci, i to, jak kvalitně pomáhá klientům v nečekaných událostech. Na aktuálních výsledcích je vidět, že své role plní dobře,“ uvedl výkonný ředitel České asociace pojišťoven Jan Matoušek.

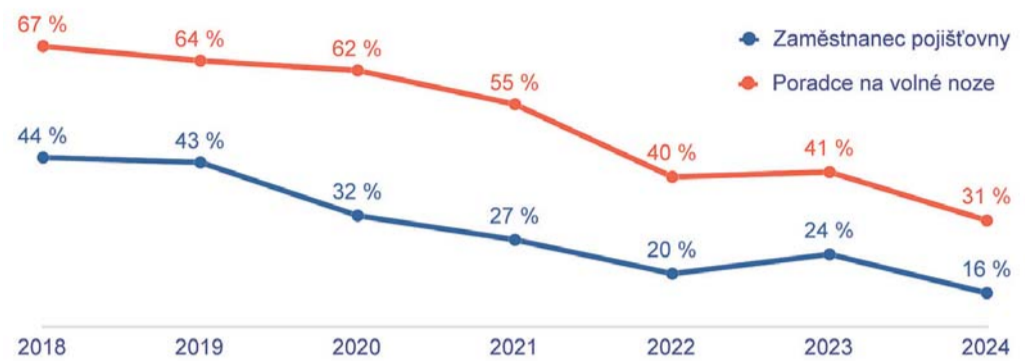
Za posledních šest let navíc stoupl zájem o práci v pojišťovnictví. Největší zájem o pozici zaměstnance v pojišťovně byl v roce 2021, kdy

dosahoval 43 %. Letos by v pojišťovně chtěli pracovat 39 % z dotázaných, což je oproti roku 2018 o deset procentních bodů více.

Zájem roste také o pozici poradce na volné noze. Ten svého vrcholu dosáhl v roce 2022, a to celých 41 %. Toto číslo letos kleslo pouze o 1 % a stále jde téměř o dvojnásobek čísla z roku 2018. „U obou typů práce pro pojišťovnu je přitom významně vyšší zájem u mladých lidí do 35 let. Lákala by je především zaměstnanecká pozice v pojišťovně, která je atraktivní pro polovinu této populace. Svou roli zde může sehrávat dobrá image celého oboru, dále také atraktivita konkrétních pojišťoven jako zaměstnavatele – ať už jde o mezinárodní, nebo české firmy,“ doplnila Jana Hamanová z výzkumné agentury SC&C, která průzkum realizovala.

„Úkolem pojišťoven je být tu pro klienty při nečekaných událostech a postarat se o jejich finanční zabezpečení. Je tedy takovou záchrannou sítí. To pravděpodobně činí tento obor atraktivní pro mladou generaci, která je citlivá na tato sociální témata,“ uzavřel výkonný ředitel ČAP Jan Matoušek. (tz)

Nezájem o danou pracovní pozici

Spokojenost klientů s hlavní pojišťovnou

COOP: cíle máme jasně nastavené

dokončení ze strany 1

Zároveň však platí, že zde úspěšně a dlouhodobě působí řada ryze českých sítí a zdaleka nejde jen o COOP, ale také například o síť Bala, Breněnka či Eso Market. Takže já myslím, že odpověď dávají sami zákazníci svým přístupem. Jde například o to, že obchody našich členů se mnohdy soustřeďují na prodej lokálních potravin. Zákazníci to vědí a může to být jeden z důvodů, proč jsou nám i nadále věrní.

Ale i nadnárodní řetězce začínají hojněji než dříve komunikovat s českými výrobci potravin, dodavateli ovoce a zeleniny. Oč se opírá vaše spolupráce s regionálními subjekty? A co přináší spotřebitelům?

Domnívám se, že v případě zahraničních řetězců jde častěji o marketing než o reálné navyšování podílů výrobců od regionálních dodavatelů. COOP je oproti tomu v regionech pevně zakořeněn a produkty od místních výrobců jsou dlouhodobou a standardní nabídkou našich obchodů. Princip našeho podnikání není totiž založen na centrálních nákupech. Pokud je v okolí našich obchodů vhodný regionální dodavatel, je logické, že se v první řadě obrácíme na něj. Také přínos pro zákazníky je, myslím, zcela zjevný, hezky se to ukazuje na příkladu pečiva. Zatímco v nadnárodních řetězcích hraje stále větší roli to

rozpékané, naši příznivci jsou u nás zvyklí si kupovat čerstvé pečivo z místních pekáren. To samé platí třeba pro uzeniny, lahůdky nebo mléčné produkty.

Venkovské prodejny a jejich rentabilita, to je dlouhodobě velké téma. Vám se ale podařilo ledaco změnit a pomocí technologií jste nastínili novou cestu takových prodejen. V čem spočívá především?

Zmiňovaná technologie automatizovaných prodejen 24/7 umožňuje nákup kdykoliv, a to bez růstu mzdových nákladů. Ty jsou dnes poměrně zásadní. Ve městech či větších obcích nasazení této technologie zvyšuje komfort a celkově i rentabilitu prodejny. V menších obcích jde však možná o ještě větší revoluci, bez zavedení této technologie by totiž některé obchody prostě zanikly. Máme i případy, kdy se obce ve spolupráci se sítí COOP a s využitím konceptu automatizované prodejny odvažily obchod otevřít, a to v místě, kde mnoho let chyběl.

A jak na samoobslužné prodejny reagují spotřebitelé?

Jedním slovem skvěle. Zákazníci se naučili s technologií pracovat velmi rychle a kromě drobností nemáme s jejím využitím žádné problémy. Musím říci, že si užívám překvapení na

šich oficiálních zahraničních návštěv, když vidí české seniory si otevírat obchod přes mobilní aplikaci a nemají nejmenší problém si sami nakoupit v automatizované prodejně.

Odbornou veřejnost jste zaujal svým názorem na zálohování pet lahví. Nezměnil jste stanovisko?

Svůj názor jsem nezměnil ani v nejneménším. Bohužel nyní stále více hrozí, že kvůli tlaku výrobců nápojů, kteří chtějí levnou surovinu, a výrobců technologií pro sběr PET lahví a plechovek, kteří potřebují prodávat své stroje, zavedeme pro Českou republiku zcela nesmyslný a drahý systém. Přitom třídít umíme a celý projekt za miliardy bude pouze nesmyslně otravovat zákazníky a obchodníky. V tuto chvíli třídíme osm lahví z deseti. Takže tady vážně chceme nabourat fungující systém, abychom vybrali o jednu lahev z deseti více? Přitom nejsou na stole žádné solidní analýzy o možnostech větší efektivity stávajícího systému. Naše rozborů jasně ukazují, že

z hlediska obalů spojených s maloobchodem s potravinami tvoří PET lahve a plechovky jen velmi malé procento. My proto zastáváme názor, že odpad se musí řešit komplexně. Je neefektivní vytáhnout z odpadu jen jednu, nejvíce lukrativní položku, na které má někdo zájem.

Na českém trhu se daří privátním značkám, COOP byl jedním z průkopníků, má v tomto

ohledu velkou tradici. Kolik takových značek máte? A přibudou nějaké další?

Privátní značky tvoří zhruba pětinu našeho sortimentu a daří se jim velmi dobře. Zákazníci ví, že se za nimi skrývají kvalitní výrobky českých producentů potravin. Na rozšiřování jejich port-

folia stále úspěšně pracujeme, ale na druhou stranu určitě nemáme ambice stát se druhým Lidlem.

Byl pro vás rok 2024 úspěšný? Podařilo se naplnit plány?

S naším obratem i tržním podílem jsme spokojeni. COOP má přes tvrdou konkurenci své pevné místo na trhu a ani turbulence v ekonomice a zdražování potravin na tom nic nezměnily. Věříme, že proměny našich obchodů a stále masivnější nasazování technologie automatizovaných prodejen naše postavení ještě posílí.

Předvánoční období bývá ve znamení zvýšených nákupů i tržeb. Čím se chystáte letos zaujmout?

Standardní nabídku kvalitních a čerstvých potravin budeme hlavně ve větších obchodech samozřejmě doplňovat o různé speciální nabídky cukrovinek, exotického ovoce a dalších pochutin. Kromě toho chystáme pestré vánoční soutěže nebo speciální řadu produktů s motivy pohádky Pyšná princezna, jejíž vznik nové, animované verze COOP podpořil. Vánoce jsou však velká příležitost také pro naše automatizované prodejny. Díky nim si lidé nakoupí ve větším klidu a také si jednoduše mohou pořídit vše potřebné i mezi svátky.

za odpovědi poděkovala Eva Brixí

Inovace jako motor růstu podnikových služeb

Obor IT a podnikových služeb patří mezi nejrychleji rostoucí segmenty české ekonomiky a stává se jedním z jejích hlavních pilířů. V České republice se v tomto oboru dnes pohybuje zhruba 175 000 zaměstnanců, přičemž tento počet každý rok roste – za poslední rok přibyl 10 000 nových pracovníků. Jeho přínos narůstá nejen počtem zaměstnanců, ale i ekonomickým významem a technologickými inovacemi, které se z Česka šíří dál do světa. Právě inovace budou tématem listopadové konference asociace ABSL, které letos organizátoři dali novou, téměř festivalovou podobu. Účastníky nechá nahlédnout „pod pokličku“ a naživo ochutnat atmosféru a dynamiku tohoto oboru. I proto ji zasadili do pražského Karlína. Více už s prezidentem ABSL Jaromírem Starobou.

Je nějaký skrytý důvod v tom, proč konferenci situujete do Karlína?

Vlastně ano. Karlín je do značné míry téměř synonymem našeho oboru. Díky tomu, že zde postupně vyrostly jedny z nejmodernějších kancelářských budov v ČR, přilákal celou řadu center, ať už z oblasti IT, výzkumu a vývoje, nebo podnikových služeb. Celkem v nich pracuje přibližně 4000 zaměstnanců, což je tolik jako třetina všech obyvatel této městské čtvrti. A není to zdaleka vše, míří sem stále další investoři. Mám radost, že během naší konference celá řada center otevře účastníkům své dveře a nechá je zažít podnikové služby LIVE.

V čem je tajemství úspěchu vašeho oboru? Jeho každoroční růst je opravdu ohromující.

V každém případě v jeho odolnosti a inovativnosti. Obojí je pak dáno vysokou mírou digitalizace a adopcí moderních technologií, které umožňují centrům vytvářet vysokou přidanou hodnotu. Dnes v našem oboru pracuje zhruba 175 000 zaměstnanců a do roku 2025 se očekává, že toto číslo vzroste na 200 000. Centra přitom už dávno nejsou jen poskyvatelé podpůr-

ných firemních funkcí, ale inovativní jednotky, které rozvíjejí globální business. V rozmachu pokračujeme i dále, a to navzdory vyprahlosti trhu práce, krizím, inflaci či geopolitickým otřesům. Považujeme to za velký úspěch, protože za uplynulých deset let neprokázal žádný jiný obor české ekonomiky takovou odolnost a konzistentní růst jako ten náš.

Hraje v rozvoji vašeho odvětví nějakou roli i dnes tolik diskutovaná umělá inteligence?

Ano, nástroje jako umělá inteligence a robotická automatizace procesů (RPA) umožňují centrům zvyšovat efektivitu, produktivitu a také poskytovat inovativní služby s vysokou přidanou hodnotou. Tím rozhodně přispívají k rozvoji. Ale zároveň mění i způsob, jakým musíme přistupovat k řízení lidí. Jak se technologie stále více integrují do každodenní práce, je klíčové, aby firmy přizpůsobily svůj styl vedení a podporovaly flexibilní pracovní kulturu. Lidé nejsou nahrazováni stroji, ale jejich práce se mění, a to vyžaduje nové přístupy k vedení týmů.

Právě tomu se má věnovat i naše letošní konference. Bude se diskutovat o tom, jak správně nastavit firemní kulturu, aby byla inovativní

a adaptivní na změny, a jak využít nové technologie k růstu. A co je zásadní – centra, která už AI nasadila, rostou co do počtu lidí dvojnásobně rychleji, než je oborový průměr. Proto je nutné si uvědomit, že úspěšná transformace není jen o technologiích, ale především o lidech a jejich schopnostech přijmout nové způsoby práce.

Podnikové služby jsou tedy výraznou součástí úspěšné transformace české ekonomiky na služby s vysokou přidanou hodnotou. Prezentujete jeho úspěchy i mimo ČR?

Ano, právě například naši každoroční konferenci, která představuje jedinečnou příležitost pro zviditelnění českého úspěchu v oblasti podnikových služeb na mezinárodní scéně. Akce se zúčastní několik set hostů z celého světa, kteří budou mít možnost poslechnout si osmdesátku špičkových řečníků. Ti budou odpovídat na nejdůležitější otázky a prezentovat příležitosti, kterým dnes sektor podnikových služeb čelí. Ať už jste personalista, člen managementu, IT specialista, pracovník v zákaznické podpoře, expert na automatizaci procesů, nebo třeba datový analytik, získáte cenné poznatky, které vám pomohou posunout vaši společnost vstříc digitální transformaci.

Mohou účastníci očekávat i praktické ukázky, jak si v těchto oblastech poradit s digitální transformací?

Na konkrétních příkladech a řešeních je konference postavená. V rámci jednotlivých okruhů budou prezentovány různé strategie a nástroje zaměřené na efektivní implementaci změn v podnikových službách. Účastníkům nabídne-

Jaromír Staroba, prezident ABSL

me odpovědi na otázky typu: Jak mohou české firmy využít generativní AI pro zefektivnění pracovních procesů? Jaké osvědčené postupy vedou k úspěšné transformaci obchodních modelů na udržitelné strategie? A jakým způsobem lze zlepšit angažovanost zaměstnanců a úspěšně relokovat zahraniční pracovníky? A mnoho dalších. Celkově konference nabízí široké spektrum příkladů a praktických řešení v rámci workshopů a diskuzních panelů, které účastníkům umožní aplikovat získané znalosti ve svých organizacích a efektivně řídit digitální transformaci.

připravila Marta Lipovská

Ze zemědělců se stává úředník

Den strávený prací na poli nebo ve stáji, večer u počítače vyplňováním tabulek. I tak vypadá každodenní řehole některých zemědělců. Musí zvládat stále nové administrativní povinnosti, které se na ně valí z Bruselu nebo které jim vymýšlejí čeští úředníci. Ministerstvo zemědělství přitom slibovalo, že se zasadí o snížení byrokratické zátěže zemědělců. Podívejte se na pět největších absurdit, kterým se čeští pěstitelé a chovatelé patrně nevyhnou.

„Vymýšlení stále dalších administrativních povinností pro zemědělce a následné úřední kontroly, zda je splnily, je v Česku dlouholetý problém. Jeden zemědělský podnik na Kolínsku navštívili kontrolóři hned třikrát v jednom týdnu, a to z finančního úřadu, hygieny a Státního zemědělského intervenčního fondu. Čas mu nezabrala pouze samotná kontrola, ale i příprava na ni. Dostal předem list formátu A4 s pokyny, které dokumenty bude muset úředníkům předložit v originální verzi. V době digitalizace dokumentů se to zdá absurdní, ale rozhodně nejde o ojedinělý případ. Nesmyslných kontrol našich chovatelů a pěstitelů naopak přibývá,“ řekl prezident Agrární komory České republiky Jan Doležal. Problém to podle něj je především pro menší podniky, které si nemohou dovolit zaměstnat pracovníka pouze na plnění těchto povinností a musí je zvládnout vlastními silami.

Co se chystá na české podniky?

1. Nařízení EU proti odlesňování, které se neděje

Evropské firmy by měly již za tři měsíce prokázat, že produkce dřeva, kávy, kakaa, palmového oleje, kaučuku, sóji či skotu nebyla spojena s odlesňováním. Snahou je zabránit dalšímu kácení pralesů kvůli zvýšení zemědělské produkce v rozvojových zemích. Tento problém však není aktuální v Česku ani jiných evropských zemích, kde naopak výměra lesních ploch roste. Pro zemědělce to v praxi znamená, že bude muset do-

ložit elektronickým certifikátem EU u každého kusu skotu údaje o místě chovu, původu krmiv a další informace.

Tato data od něj následně budou chtít potravinaři, od nichž je zase budou požadovat obchodníci, aby novým pravidlům vyhověli. Stále ale nejsou k dispozici potřebné nástroje, tedy slibovaný IT systém ani přesná implementační pravidla. Proto se Agrární komora ČR spojila s Potravinářskou komorou ČR a Svazem obchodu a cestovního ruchu ČR a vyzvaly ministra zemědělství Marka Výborného a premiéra Petra Fialu, aby se zasadili přinejmenším o odklad tohoto nařízení.

2. Počítání a vykazování emisí

Rovněž od příštího roku budou muset dodavatelé některých obchodních řetězců povinně poskytovat údaje o své uhlíkové stopě. Tyto údaje budou požadovat zase od svých dodavatelů, k nimž patří i zemědělci. Někteří byli nuceni již nyní vyplňovat poměrně obsáhlé dotazníky. Do uhlíkové stopy se započítává třeba spotřeba paliv, výroba osiv, okyselování půdy či emise do půdy při pěstování plodin. Agrární komora ČR by proto uvítala jednotnou metodiku pro vykazování emisí, která by plnění nových povinností harmonizovala a do systému vnesla jasná pravidla. Ideální by bylo vytvoření kalkulačky, prostřednictvím které by si každý podnik mohl vypočítat emisní zátěž, jako to již udělaly jiné státy. V opačném případě hrozí další nárůst administrativy, což bude stát čas i peníze nejen zemědělcům.

3. Skutečná, nebo nahodilá erozní událost?

Na zemědělce se dále chystá zpřísnění pravidel pro ochranu půdy proti erozi, které má platit od července 2025. Toto zpřísnění zároveň znamená, že na 65 % orné půdy bude pohlíženo jako na erozně ohroženou, dosud to bylo 25 %. Chránit půdu před větrnou a vodní erozí je správné a zemědělci to také již dávno dělají. Pechovat o půdu a usilovat o zachování jejich přirozených vlastností je jejich prioritou, protože jde o základní výrobní prostředek v zemědělské prvovýrobě. Nicméně je nezbytné rozlišovat mezi nahodilou erozní událostí, kterou způsobily například extrémní přívalové srážky a jiné nestandardní projevy počasí, a opakovanou erozní událostí. Zpřísnění protierozních opatření by proto mělo předcházet zlepšení monitoringu, aby bylo možné získat reálnou představu o aktuálním ohrožení zemědělské půdy, a dopadová studie nových pravidel, kterou Ministerstvo zemědělství slibuje již několik měsíců. Pokud se ukáže, že zemědělec neohospodář v souladu s doporučeními a eroze se u něj opakovaně objeví z důvodu jeho pochybení, měl by být potrestán. Čeští zemědělci tak budou muset navíc dodržovat přísnější protierozní opatření než ostatní v Evropské unii, přestože ministr zemědělství Marek Výborný opakovaně veřejně slíbil, že nad rámec toho, co požaduje EU, nepřijde.

4. Havarijní plány

Zemědělci také budou muset v rámci novely vodního zákona aktualizovat své stávající havarijní plány, a to kvůli používání tzv. závadných

látek. Mezi ty se počítají přípravky na ochranu rostlin, ale i močůvka nebo kejda. Tyto havarijní plány mají dále povinnost vložit do Integrovaného systému plnění ohlašovací povinnosti ISPOP nejpozději do konce července 2026. Pro podniky to může znamenat značné a nečekané náklady spojené s touto byrokratickou zátěží.

5. Digitalizace půdní evidence, kvůli které přibýlo administrativy

Digitalizace půdní evidence neboli AMS (Area Monitoring System) ve vazbě na jednotnou žádost teoreticky měla snížit administrativní zátěž. Systém se nicméně od začátku potýkal s řadou nedostatků, jejichž řešení přenášel na samotné zemědělce. V první fázi nebyl například schopen rozeznat vojtěšku od trvalých travních porostů, což jsou z hlediska dotační podmínky zcela jiné kategorie. V praxi to vypadalo tak, že při zjištění údajné chyby se musel pěstitel fyzicky dostavit na místo a pořídit snímek, aby doložil, že k pochybení z jeho strany nedošlo. Tím mnohdy došlo ke zpoždění administrace a také výplat podpor z jednotné žádosti. V letošním roce byl problém s kontrolou provedení první seče do 31. července, kdy satelity nedokázaly při nepříznivém počasí vyhodnotit, zda na daném pozemku první seč proběhla. To, že se nyní tato záležitost řeší čestnými prohlášeními žadatele, opět přenášá další povinnosti na samotné zemědělce a ve finále by mohlo ohrožovat výplatu záloh přímých plateb, která byla zemědělcům v letošním roce přislíbena v reakci na problémy s provozním financováním, jež vznikly vinou vyšších nákladů a stagnujících cen zemědělských komodit v letošním roce.

Příkladem administrativních povinností, které zemědělci musí plnit nad rámec svých běžných činností, je mnohem více. Celý proces časotěžuje i nedostatečné sdílení výsledků kontrol mezi jednotlivými orgány. Následně případné nedodržování lhůt, k němuž nemusí docházet vinou zemědělců, může ohrozit výplatu dotačních podpor. Agrární komora ČR bude na tyto problémy, s nimiž se zemědělci potýkají, nadále upozorňovat. (tz)

Seriól o tom, co každá firma potřebuje

3. díl

Hodnota firmy: kdy, jak a za kolik prodat, jak se rozhodnout

Třetí díl seriálu o firmě AuDePor otevírá okno do citlivého, a snad i trochu „nebezpečného“ tématu prodeje firmy, a s tím i spojeného tématu určení hodnoty firmy. Zcela jistě to souvisí s předchozím dílem, kde jsme řešili záležitost nečekaných životních událostí a nástupnictví. Ano, tyto okamžiky či životní etapy mohou být důvodem, záminkou, milníkem, kdy je třeba vzít v potaz i variantu prodeje firmy, a tedy je nutné znát její hodnotu. Ta souvislost ale není nutností – vždyť vhodná příležitost k prodeji, či naopak ke koupi může přijít kdykoli. A v takové chvíli je nutné být dobře připraven.

Proč mám znát hodnotu své firmy? Vždyť stejně vím, že ji nechci (nikdy!) prodat

Tenhle argument možná můžeme přijmout u debaty o hodnotě rodinného domu. Třeba někde, kde se narodili naši rodiče, my nebo naše děti, asi existují tyto nebo podobné situace, kdy bychom prostě některé nemovitosti, a tím spíše „věci“, prostě neprodali za žádnou cenu.

Při podnikání toto ale prostě neplatí. Nikdy nevíte, kdy přijde jaká nabídka, a třeba i výborná nabídka. A vždy je dobré být připraven a znát hodnotu své firmy. I proto, abych měl sám pro sebe argument pro odmítnutí a mohl prostě porovnávat. Získáte tím i jistou výhodu proti nabízejícímu, o to více času budete mít na rozhodnutí, když již předem budete mít jasnou představu, kde jsou vaše hranice.

Představte si konkrétní situaci – dostanete nabídku, velmi často bývá nějakým způsobem časově omezená. I když potenciální kupující netlačí příliš a chová se férově, tak prostě proces zjištění hodnoty chvíli trvá – vyžaduje to alespoň přiměřené analýzy nejen finančních výkazů, ale i celkového prostředí firmy, specifik, tržní situace a některých mimořádných položek, které mohou cenu zásadně ovlivnit. To vše v dané chvíli stojí čas, který zbytečně ztrácíte (a samozřejmě to jsou i náklady), pokud hodnotu firmy neznáte.

V čem jsme jiní a proč se na nás obrátit

Náš cíl není konkurovat znaleckým posudkům, které vám mohou dát v závislosti na zadání a metodě i zcela různé výsledky. I v rámci jednoho posudku, natož mezi různými posudky, již jsme viděli i násobně jiné výsledky. Existují různé metody, jak k hodnotě firmy dojít. Jenže skutečná hodnota firmy není číslo, které vznikne na nějakém papíře či v excelovské tabulce. Zejména firma zaměřená na prodej a servis aut má navíc ve svých výsledcích mnoho specifik, která známe, detailně je s klienty probíráme, a samozřejmě zohledňujeme.

Hodnota firmy je pak reálně taková cena, kterou je vám ochoten někdo zaplatit, nebo kterou jste ochotni naopak zaplatit vy – ať si tabulky a metody říkají, co chtějí. Náš přínos pro vás je pomoc s orientací v této džungli čísel a metod, zrealizování vaší představy s cílem transakci skutečně zrealizovat. Oprostíte se od emocí a historie je základ, co se počítá je realita a budoucnost.

Jak to děláme

Samozřejmě bez čísel to nejde. Možná i bohužel. Ale prostě analýza se „okecat“ nedá, čísla říkají dost. Jenže i čísla nejsou všechno a my se vám budeme věnovat hlavně jinak – detailní de-

Lukáš Musílek

batou a rozbořením nad konkrétní situací vaší firmy, konkrétními položkami vašich výnosových a nákladových středisek, nad specifiky obchodu s auty – a ze zkušenosti už víme, že je to opravdu nutné, obchod s auty ta specifika prostě má.

Jak rychle

Nic se nemá uspěchat a my se s vámi chceme vidět a vše v klidu rozebrat s majitelem i s odborníky ve vaší společnosti. I proto je opravdu vhodné, skoro až „nutné“, si čas od času podobné „cvičení“ udělat a být připraven. A naše práce není o tom nechat si poslat čísla, naházet je do tabulek a sdělit vám hodnotu. Potkáme se vícekrát, budeme probírat různé varianty a meto-

Jaroslav Jaroměřský

dy přístupu, i ty neoficiální, které často řeknou více. Takže v řádu jednotek týdnů se to dá zvládnout. Je ale pravda, že obvykle nalezneme jako vedlejší produkt i nějaké nesrovnalosti nebo zvláštnosti a těm se pak rovněž věnujeme – to je pak takový bonus zdarma k tomuto procesu, totiž že se dá dost věcí ve firmě rovnou i vylepšit. Ať už chcete jednou prodat, nebo ne. Nám to dělá radost: pomáhat a přicházet s návrhy na zlepšení. (red)

Kontakty:
jaromersky.jaroslav@audepoc.cz
musilek.lukas@audepoc.cz
www.audepoc.cz

Ensana Business Breakfast poprvé v Praze

Na den 9. října připravila mezinárodní společnost Ensana, síť největších lázeňských hotelů v Evropě, business snídani v nádherných prostorách Kopule Česko-německé obchodní a průmyslové komory v Praze.

Zástupci všech hotelů z České republiky (Mariánské Lázně), Slovenska (Piešťany, Smrdáky), Maďarska (Budapešť, Sárvár, Hévíz), Rumunska (Sovata), Bulharska (Sv. Konstantin a Helena) a Velké Británie (Buxton) představili tu nejpestřejší nabídku unikátního lázeňského prostředí.

Prezentace byly zaměřené především na možnosti pořádání konferencí, meetingů, teambuildingových aktivit a aktivních pobytů. Mezi pozvanými účastníky bylo mnoho zástupců MICE agentur a cestovních kanceláří, kteří mohli široké možnosti Ensana hotelů náležitě ocenit a navázat důležité osobní kontakty.

Následoval Ensana oběd pro novináře, kde byly prezentovány Ensana hotely svými obchodními zástupci a řediteli. Potvrdilo se, že lázeňské domy jsou místem, kde se odehrává nespočet aktivit nejrozmanitějšího charakteru. Je to prostředí vhodné na firemní akce, jako jsou konference, semináře, oslavy, setkání na nejvyšší úrovni, nejlépe ještě ve spojení s volnočasovými programy. Zájem odborné veřejnosti o takové možnosti roste, jelikož hotelový servis dokáže nabídnout takové podmínky, které hosté vyžadují a oceňují. (tz)

Pálenkou roku je hruškovice z dubového sudu Palírny Radlík

I třetí ročník největší domácí soutěže profesionálních výrobců destilátů – Pálenka roku – přinesl úspěch středočeské Palírny Radlík, jejíž Hruškovice z dubového sudu získala titul absolutního vítěze. Radlík navíc již potřetí v řadě obhájil i prestižní titul Palírna roku, o vítězi však tentokrát rozhodlo pouhých 0,02 bodu na stobodové škále.

Ceny se udílely celkem ve 20 kategoriích od tradičních slivovic či meruňkovic až po kdoulovice či pivovice nebo gin, whisky a několik druhů líkerů. Zejména v kategorii líkerů bylo letos podle pořadatele soutěže Jakuba Gottwalda, majitele největšího českého e-shopu s řemeslnými pálenkami Lihovárek.cz, patrné, že bohatá struktura vítězila nad jednoduchostí.

Soutěž Pálenka roku letos přilákala 36 českých lihovarů, které do klání přihlásily celkem 273 vzorků. Ty hodnotila odborná porota složená z předních českých expertů na lihoviny, včetně předsedy Unie destilátérů Karla Melzocha. „Letošní ročník byl kvalitou vzorků na velmi vysoké úrovni. Je vidět, že české pálenky se neustále zdokonalují,“ uvedl.

Vítězná destiláty a nové trendy

Vítězná hruškovice vznikla kombinací tří odrůd hrušek zrajících v dubovém sudu. „Výsledná chuť je výrazná a zakulacená,“ vysvětlil Kamil Kutina, master destilér Palírny Radlík, s tím, že vítězství destilátu vyžralého v sudu považuje za nečekané. „Na koštěch většinou mívají úspěch spíše čiré destiláty,“ říká. Právě Palírna Radlík si odnesla titul Palírny roku a triumfovala také v dalších ka-

tegoriích. Zlato v kategorii pálenek z ostatních slivovic si odnesla její rynglovice a s ořechovým líkěrem zvítězila mezi ořechovkami.

Velkým překvapením letošní Pálenky roku bylo vítězství Slovácké borovičky od Rudolfa Jelínka v kategorii ginů. „Legislativně je za gin považován jakýkoli jalovcový destilát, a borovička tuto definici splňuje. Standardní giny obsahují kromě jalovce obvykle i další složky,“ vysvětlil Jakub Gottwald. To je třeba případ ginu Fiesta z pražské destilérie Garage 22, který skončil na druhém místě. Kromě jalovce jej doplňuje limeta a papričky jalapeños. Porota složená ze zkušených barmanů dala letos přednost jednoduchosti.

Kategorii whisky ovládla Destilérka Svach, která si odnesla zlato i stříbro. Bronz získal desetiletý Goldcock. V kategorii sladových desti-

látů / new make se pak prosadila budoucí whisky od palírny Fleret, která zraje v sudech po bourbonu Jim Beam.

Soutěž podporuje lokální lihovary

Organizátor soutěže zdůraznil, že Pálenka roku pomáhá kultivovat českou destilátorskou scénu. „Pro mnoho palíren je účast v soutěži nejen prestižní záležitostí, ale také cennou zpětnou vazbou na kvalitu jejich produktů,“ vysvětlil Jakub Gottwald. „Zároveň se vítězství v jednotlivých kategoriích jednoznačně odráží na prodeji – jen loňský vítěz slivovice zaznamenal zvýšení prodeje až dvacetkrát,“ doplnil majitel Lihovárku.

Na slavnostním vyhlášení v pražské Radlické kulturní sportovní byl také zahájen prodej vítězných vínovice s názvem Rochůz Brandy z východomoravské Pálenice Zubří a vítězných jablekvice Renet ze severočeské Galli Distillery. „Soutěž byla celkově bohatá na novinky a prototypy lahví, které na trh dojdou v dalších letech. To jen ukazuje, jak hodnotnou zpětnou vazbu naši porotci vytvářejí,“ uvedl Jakub Gottwald.

O společnosti Lihovárek.cz, s.r.o.

Lihovárek.cz, s.r.o. vznikl v roce 2017. Od počátku se pod taktovkou Jakuba Gottwalda zaměřil na odborný prodej produkce řemeslných českých destilátů. Co začalo jako e-shop, vyrostlo postupně do kamenného obchodu a distribuční společnosti, která dostává kvalitní české pití do gastronomie. V loňském roce přesáhl obrát 20 miliónů korun, letos se přiblíží ke 30 miliónům. Lokálním lihovarům pomáhá Lihovárek.cz nejen s odbytem produktů, ale díky zkušenostem z online světa i s propagací značky. (tz)

Kvalita: poměrně jedineční jsme u nás na VŠB – Technické univerzitě Ostrava

S Ing. Davidem Vykydalem, Ph.D., odborným asistentem na Katedře managementu kvality VŠB – Technické univerzity Ostrava jsem se setkala na jarní konferenci o kvalitě v Ostravě, kterou pořádal DTO CZ, s.r.o. Vystoupil tam s příspěvkem, který mne zaujal. Hodil mi udičku, jak se říká. Uvědomila jsem si, že kvalitář jsou opravdu velcí srdcaři. Tato disciplína totiž není vůbec jednoduchá. Proč? Protože ke kvalitě dospějeme nejen tím, že ji vyžadujeme, ale jen tehdy, když pro ni také něco uděláme. VŠB Technická univerzita Ostrava a její Katedra managementu kvality má na této cestě jasné postavení:

Jak se prosazuje management kvality ve vysokoškolském prostředí?

Kvalita v terciálním vzdělávání se stala již před několika lety významným a často opakovaným tématem mnoha diskuzí na různých úrovních. Tento trend je výsledkem rostoucího důrazu na efektivitu vzdělávání a související vědecké činnosti, a s tím souvisejících snah o transformaci vysokých škol a univerzit. Cílem je adaptace na nové formy učení a podpora inovací a technického pokroku v souladu s měnícími se potřebami trhu. Významným milníkem, který zvýšil tlak na kvalitu terciálního vzdělávání a výrazně podpořil rozvoj managementu kvality na vysokých školách, byla novela zákona č. 111/1998 Sb., zákon o vysokých školách z roku 2016. V tomto zákoně se uvádí, že vysoká škola má zajišťovat kvalitu vzdělávací činnosti a související tvůrčí činnosti a dalších souvisejících činností, a následně provádět i vnitřní, resp. vnější hodnocení kvality. Zajišťování kvality se opírá o činnosti, které například známe ze systémových standardů pro management kvality: definování odpovědností a pravomocí, poskytování potřebných zdrojů, zpracování standardů a postupů (dokumentace) pro činnosti zajišťování kvality a pro vnitřní hodnocení kvality, realizace nápravných a preventivních opatření přijímaných za účelem zlepšování apod. Vnitřní hodnocení kvality pak obsahuje zaměření se na různé aspekty, jako je hodnocení předmětů, hodnocení učitelů, měření a hodnocení spokojenosti studentů, úspěšnost absolventů na trhu práce, efektivita studijních programů, hodnocení tvůrčích a dalších souvisejících činností. Tímto způsobem se vysoké školy pokoušejí nejen splnit standardy akreditace (vydané Národním akreditačním úřadem pro vysoké školství – NAÚ), ale také aktivně pracovat na zlepšování, které je zásadní pro budoucnost vzdělávání a výzkumu. V globálním kontextu se také projevuje tlak na internacionalizaci vzdělávacího procesu, což dále podněcuje debatu o kvalitě a jejích ukazatelích.

Funkční systém zajišťování kvality na vysoké škole je nezbytným předpokladem pro udělení institucionální akreditace. Ta představuje pro vysoké školy možnost samostatně vytvářet, schvalovat a uskutečňovat studijní programy v určité oblasti vzdělávání. Přístupy ke konkrétní podobě realizovaných systémů zajišťování (managementu) kvality zákon o vysokých školách, případně navazující standardy, neurčuje a jejich zavedení a rozvoj je čistě v rukou vysokých škol. Například u nás na VŠB – Technické univerzitě Ostrava vycházíme pro zajištění systému managementu kvality z normy ČSN EN ISO 9001 a pro vnitřní hodnocení kvality z adaptovaného EFQM modelu. Od roku 2007 je naše univerzita držitelem certifikátu ISO 9001.

Má šanci proniknout více do výuky jako předmět?

Myslím si, že má, ale určitě není prosazování managementu kvality ve vysokoškolském prostředí nezbytným předpokladem pro výuku předmětů vztahujících se ke kvalitě. Na řadě vysokých škol se v různých studijních programech vyskytují předměty, které mají vazbu na zajišťování kvality. Na některých vysokých školách, zejména technického zaměření, jsou akreditovány studijní programy s vazbou na kvalitu. Poměrně jedineční jsme v tomto u nás na VŠB – Technické univerzitě Ostrava, Fakultě materiálově technologické, kde

Tyto vědomosti mohou uplatnit na vedoucích pozicích představitelů managementu pro systémy managementu kvality, manažerů kvality, auditorů kvality nebo specialistů pro aplikaci nástrojů managementu kvality, což jsou velmi žádané pracovní pozice.

realizujeme studijní programy Management kvality a řízení průmyslových systémů v bakalářském i navazujícím magisterském studijním programu (specializace Management kvality). Na úrovni doktorského studia vzděláváme studenty ke kvalitě ve studijním programu Řízení průmyslových systémů. Při studiu specializace managementu kvality studenti získají hluboké vědomosti o systémech managementu kvality a o přístupech a metodách managementu kvality a aplikované statistiky při plánování, řízení a zlepšování kvality produktů. Tyto vědomosti mohou uplatnit na vedoucích pozicích představitelů managementu pro systémy managementu kvality, manažerů kvality, auditorů kvality nebo specialistů pro aplikaci nástrojů managementu kvality, což jsou velmi žádané pracovní pozice. Absolventi této speci-

zace mají velmi dobré uplatnění v různých oblastech průmyslu a služeb. Od podniků z praxe registrujeme o naše studenty dlouhodobě zájem.

O čem vypovídají vaše dosavadní zkušenosti, jak vnímá mladší generace kvalitu? Z jakého úhlu pohledu na ni nahlíží?

Zajímavá a strašně komplikovaná otázka. Ono je to asi dost individuální a nejsem schopen dát jednoznačnou odpověď. Na základě komunikace s potenciálními budoucími studenty a nově nastupujícími studenty si troufám tvrdit, že mezi mladými je malé povědomí o tom, co je potřeba udělat pro dosažení požadované kvality a co management kvality obnáší. Myslím si, že úhel pohledu každého studenta na kvalitu se různí s ohledem na jeho hodnoty, zkušenosti, životní styl a také na jeho povědomí o kvalitě. Někdy mám pocit, že kvalitu mladší generace chápe více jako samozřejmost. To mohou potvrzovat i výsledky průzkumů zpětné vazby od studentů. U nás na univerzitě se snažíme získat názor studentů na kvalitu poskytovaného vzdělávání a dalších souvisejících služeb a je zřejmé, že jejich nároky neustále stoupají. Postupem času je i vidět, že mladší generace se nebojí projevit v průzkumech svůj názor.

Chystáte na Technické univerzitě Ostrava v tomto směru něco nového?

Aktivně ke zlepšování kvality ve všech aspektech souvisejících s činností univerzity, které realizujeme nebo je plánuje realizovat, je mnoho, proto si netroufám začít některé z nich vyjmenovávat. Nerad bych zapomněl na některé z těch významných, nicméně doporučuji sledovat naše webové stránky (www.vsb.cz) a sociální sítě.

Čím vás tento fenomén oslovil a kdy jste o kvalitě začal přemýšlet jako o směru své profesní dráhy?

Víte, já už v této oblasti (management kvality) působím poměrně dlouhou dobu a už přesně nevím, co byl ten hlavní podnět, který mě oslovil. Když tak nad tím přemýšlím, tak jeden z nejdůležitějších faktorů, který mě přiměl začít rozvažovat nad tím, že kvalita je tou oblastí, kterou se chci profesně zajímat, byla osobnost profesora Jaroslava Nenadála. Dodnes si pamatuji, jak navštívil jednu z přednášek z předmětu (v roce 1993), který se nevztahoval ke kvalitě a jehož název si již nevybavuji. Tehdy se nám snažil přiblížit, v čem studium oboru management spočívá a že dává smysl začít tento obor studovat. Tehdy jsem se poprvé dověděl o managementu kvality a kombinaci informací o kvalitě a nadšení pro tuto oblast

Ing. David Vykydal, Ph.D., odborný asistent, Katedra managementu kvality na VŠB – Technické univerzitě Ostrava

na straně profesora Nenadála mě přesvědčila. A jsem rád, že jsem se rozhodl změnit v té době preferovaný studijní obor a další studium a profesní kariéru jsem spojil s managementem kvality a prací na Katedře managementu kvality naší VŠB – Technické univerzity Ostrava.

Kde kvalitu v roli spotřebitele hledáte zejména?

Tady naopak můžu odpovědět hned a jistě, že prakticky všude. Kvalita neodmyslitelně patří ke každému aspektu lidského konání, a zejména pak k poskytovaným produktům, ať už produkt představuje hmotné výrobky, nebo služby. Samozřejmě v některých oblastech přikládám kvalitě vyšší význam, což závisí na mých osobních potřebách a očekáváních, ale nedovedu si představit, že bych se někde spokojil se špatnou kvalitou.

A co si představit pod pojmem kvalita života?

Někde jsem se dočetl, že kvalita života souvisí s celkovým stavem a prožitky jednotlivce nebo skupiny osob ve společnosti. Že kvalita života zohledňuje různé momenty, které ovlivňují pohodu a spokojenost lidí. Mezi ty prvky patří samozřejmě zdraví, jak fyzické, tak psychické, sociální vazby, ekonomická situace, uspokojení z práce, kulturní a volnočasové aktivity apod. S tímto v podstatě souhlasím a myslím si, že stav každého z nás, který souvisí s kvalitou života, je velice subjektivní a závisí na celé řadě faktorů, zejména je to rodinné a kulturní zázemí, životní zkušenosti a osobní hodnoty jednotlivců. Každopádně, jen my samotní jsme ti, kteří si můžeme zhodnotit, jaký život vedeme nebo jsme vedli.

za odpovědi poděkovala Eva Brix

Ještě efektivnější práce s daty: DATART nově využívá systémy nové generace od SAP

Efektivní práce s daty dokáže udělat ve vysoce konkurenčním prostředí trhu se spotřební elektronikou zásadní rozdíl. Společnost HP Tronic, lídr českého retailového trhu, pod jehož křídla spadá DATART, ETA či síť wellness hotelů, proto zavádí systémy nové generace od SAP. Od těchto inovací si slibuje nejen snížení provozních nákladů, ale také rychlejší plánování, efektivnější distribuci zboží a snazší expanzi na nové trhy.

V současném dynamickém a vysoce konkurenčním prostředí obchodu se spotřební elektronikou hrají data klíčovou roli. Více než kdy dříve je v rámci konkurenčního boje nezbytné mít rychlý přístup k relevantním informacím napříč všemi firemními odděleními a v reálném čase přijímat správná rozhodnutí. Společnost HP Tronic, která v Česku stojí za jedním z největších maloobchodních prodejců elektroniky DATART, proto do svého fungování implementovala systémy nové generace od SAP. Ještě více tak zefektivní práci s daty a usnadní strategické plánování.

„Implementaci nových systémů jsme původně plánovali na dva roky, ale díky vysoce kvalifikovanému internímu týmu se nám podařilo tento proces dokončit během jediného roku. Klíčovým faktorem úspěchu je právě silné interní zázemí – pokud se spoléháte pouze na externí dodavatele, často nemají tak hlubokou znalost vašich interních procesů, což snižuje efektivitu. Kombinace externích odborníků a interních zdrojů tak přináší optimální výsledky,“ řekl Karel Ročák, ředitel ICT společnosti HP Tronic.

Trend „cloudifikace“ je jasně patrný napříč různými odvětvími. Dnes již nejde o to, zda se přechod na moderní systémy uskuteční, ale kdy k němu dojde. Odkládání tohoto kroku zvyšuje riziko zastarávání a neudržitelnosti stávajících řešení. Firmy, které se rozhodnou přejít na nové technologie jako jedny z prvních, naopak získávají významnou konkurenční výhodu, a to díky analýze dat v reálném čase, úsporám nákladů a vyšší efektivitě. Tyto přínosy se následně projevují i v lepší zákaznické zkušenosti.

„Aktuálně jsme úspěšně dokončili technickou konverzi a otevřeli si tím dveře k plnému využití potenciálu nových technologií. I nadále plánujeme pokračovat v implementaci inovativních řešení, která podpoří další růst naší společnosti. Klíčovými prvky na cestě k dalším úspěchům pro nás budou umělá inteligence a rozvoj lidského kapitálu,“ doplnil Karel Ročák.

Pro společnost SAP jde s více než pěti terabyty dat o největší provozovaný ERP systém v České republice u jednoho firemního zákazníka. Sjedené prostředí softwarového řešení umožňuje jednodušší práci s daty napříč odděleními i značkami HP Tronic a možné rozšíření o další funkcionality nebo moduly.

„Klíčem pro úspěšnou digitální transformaci jsou lidé. Ať už mluvíme o připravenosti interních týmů, znalosti prostředí, ochotě přijmout změnu, nebo aktivním zapojení managementu. Právě tyto aspekty rozhodují o tom, zda proces implementace urychlíte a vyhnete se nepřijemným zádrhelům, jako se to podařilo společnosti HP Tronic. Moderní systémy vám pak dokážou nabídnout jednotnou platformu, která je připravená na růst firmy, včetně velkých akvizic nebo zahraniční expanze,“ sdělila Hana Součková, generální ředitelka SAP ČR. (tz)

Český svaz vynálezců a zlepšovatelů má silné globální renomé

Český svaz vynálezců a zlepšovatelů z.s. byl založen v roce 1990. Od této doby se zaměřuje na propagační, osvětovou a vzdělávací činnost v oblasti duševního vlastnictví. Za tímto účelem pravidelně pořádá odborné semináře na aktuální témata a účastní se mezinárodních výstav vynálezů jako vystavující nebo jako spoluorganizátor. Činnost ČSVZ se zaměřuje na pomoc v rozvoji metod technické tvůrčí práce (např. TRIZ), podílí se na vytváření podmínek pro účinnou a efektivní právní ochranu výsledků této práce v tuzemsku i v zahraničí (např. formou připomínek k novým právním předpisům).

Náš svaz se rovněž podílí na vytváření podmínek pro objektivní oceňování výsledků tvůrčí práce a odpovídající odměňování jejich tvůrců (původců). Ve výrobní či obchodní praxi mají pak nová řešení, chráněná průmyslovými právy, tj. průmyslové vlastnictví, daleko vyšší hodnotu a jsou i efektivnějším prvkem nových inovací a nových technologií. Pod pojmem průmyslové vlastnictví spatřujeme souhrn práv k nehmotnému majetku průmyslově, případně obchodně využitelnému, jež spolu s autorskými právy tvoří duševní vlastnictví. S průmyslovými právy se setkáváme v souvislosti s přihlašovaním, chráněním a využíváním řešení na úrovni vynálezů, užitečných vzorů, průmyslových vzorů či zlepšovacích návrhů a know-how – tj. konkrétních řešení problémů, majících obchodní hodnotu. Mezi průmyslová práva spadají rovněž práva na označení, která podle předmětu ochrany tvoří zapsané ochranné známky nebo označení původu a zeměpisná označení.

Kdo je naším členem

ČSVZ má členy jak individuální, což jsou zejména patentoví zástupci, advokáti, znalci, pracovníci oddělení průmyslové právní ochrany z podniků a původci chráněných řešení, tak i členy kolektivní, tj. podniky a instituce. Současným předsedou ČSVZ je od roku 2015 Mgr. Lukáš Zmeškal. Za dobu existence ČSVZ je třetí předsedou. Činnost ČSVZ je řízena výborem, který je společně s předsedou volen valnou hromadou členů.

Typickými vzdělávacími akcemi, které ČSVZ přibližně pětkrát ročně organizuje, jsou jednodenní semináře/konference. Jsou zaměřeny na aktuální otázky v průmyslovém právu (např. zajišťování ochrany výsledků tvůrčí práce, oceňování přínosů vzniklých využíváním chráněných řešení a stanovení výše odměny za využívání zaměstnaneckých vynálezů, užitečných vzorů a zlepšovacích návrhů). Aktuálnost témat a odbornou kvalitu seminářů garantuje skutečnost, že ČSVZ od svého ustavení úzce spolupracuje s Úřadem průmyslového vlastnictví. Ten je ústředním orgánem státní správy České republiky pro ochranu průmyslového vlastnictví a v jeho čele stojí předseda jmenovaný vládou. Semináře jsou organizovány hy-

bridní formou, kdy jsou účastníci přítomni v přednáškové místnosti na Úřadu průmyslového vlastnictví nebo připojeni online.

Individuální poradenská činnost

Vedle odborných seminářů nabízí ČSVZ individuální poradenskou činnost v oblasti průmyslových práv, poskytovanou jejími kvalifikovanými odborníky. Tematické okruhy poradenství a vzdělávání ČSVZ zaměřené na technickou tvůrčí práci jsou například: podpora (zatraktivnění) technické tvůrčivosti na středních školách, využití vlastních zdrojů pro zvýšení konkurenceschopnosti, posouzení a rozbor předmětů vývoje a výroby organizací z pohledu možností průmyslové právní ochrany (patent, ochranná známka) v rámci ČR i zahraničí, oceňování výsledků technické tvůrčí práce (průmyslová práva, know-how, autorská díla), lidský faktor – hlavní zdroj bohatství organizace, ale současně i potenciálního vyzrazení know-how, či úskalí mezinárodního přihlašování, komercializace a licence.

ČSVZ je rádným členem Českého svazu vědeckotechnických společností z.s. a je jediným českým plnohodnotným členem IFIA (Mezinárodní federace vynálezceckých organizací). Předseda ČSVZ je voleným členem výkonného výboru IFIA, což přináší silnější propojení ČSVZ s obdobnými svazy vynálezců v zahraničí. ČSVZ dále udržuje těsnou spolupráci s AriD (Asociace rozvoje invencí a duševního vlastnictví o.s.), díky které má přesah do metodického vedení dětí a mládeže k tvůrčímu myšlení, odhalení problémů ze života a týmové práci nad jejich řešeními.

Bodujeme na mezinárodních výstavách

Svaz se dlouhodobě účastní mezinárodních výstav vynálezů a technických novinek pod záštitou IFIA, kde prezentuje výsledky technické tvůrčí práce různých jednotlivců a organizací z ČR. Je vcelku pravidlem, že i při významné účasti vystavovatelů z celého světa je účast České republiky, zastoupená ČSVZ, více než úspěšná. Naše země získává na těchto výstavách přední ocenění za kvalitní inovace. Ocenění, které z těchto výstav ČSVZ pravidelně přiváží majitelům prezentovaných exponátů, pak mohou posloužit jako jeden z cenných marketingových nástrojů při uvádění inovace na trh, při jednání s partnery a investory apod. Výstavy se odehrávají například v Polsku, Německu, Číně, Srbsku a samozřejmě v České republice. Díky svému zapojení v IFIA dokáže ČSVZ účinně propojit naše vynálezce se zahraničními subjekty.

Velkolepé přehlídky v Třinci

Díky zkušenostem z navštěvovaných výstav a mezinárodním vazbám se ČSVZ podílí na organizaci mezinárodních výstav vynálezů a technických novinek Invent Arena v Třinci. Výstava Invent Arena se konala v letech 2016, 2018 a 2024. Důležitým cílem na takové výstavě je vždy zajištění bohaté mezinárodní účasti vystavovatelů. To je, s ohledem na členství v IFIA,

Členové ČSVZ diskutují nad exponáty mladých vynálezců během výstavy vynálezů Invent Arena

úkol zejména pro ČSVZ. Za účelem zvýšení povědomí o připravované výstavě mezi potenciálními zahraničními vystavovateli bývá výstava zástupci Úřadu průmyslového vlastnictví, České hutnické společnosti a ČSVZ průběžně prezentována na předcházejících výstavách vynálezů v Norimberku, Varšavě či Katovicích a několika balkánských zemích.

Výstava se i v roce 2024 velmi vydařila. Na výstavní ploše třínecké Werk Areny o rozloze 1500 m² bylo více než 30 vystavovatelů prezentováno takřka 100 exponátů. Největší zastoupení měla díky mnoha menším vystavovatelům samozřejmě Česká republika, k vidění však bylo i mnoho zahraničních exponátů, například z Polska, balkánských zemí nebo Tchaj-wanu. Značný podíl z více než 7000 návštěvníků měli studenti středních škol z Moravskoslezského kraje – třeba návštěva výstavy některé z nich inspirovala a nasměruje do vývojářských pozic českého průmyslu.

Mezinárodní porotou složenou jak z českých, tak zahraničních odborníků, byly hodnoceny exponáty přihlášené do soutěže. Hodnoceno bylo osm kategorií:

- Ekologie a ochrana životního prostředí
- Hutnictví, strojírenství, stavebnictví
- Doprava, energetika
- Chemie a zemědělství
- Zdravotnictví, biotechnologie
- Výpočetní technika, telekomunikace, automatizace, informatika
- Mladí inovátoři (do 26 let)
- Ostatní

V každé kategorii bylo rozděleno několik sad zlatých a stříbrných medailí. Z každé byl navíc vybrán nejlepší exponát a ohodnocen zlatou medailí se zvláštním oceněním jako vítěz kategorie. Z těchto osmi vítězů kategorií byl vybrán nejlepší exponát celé výstavy, který byl poctěn cenou Grand Prix. Jako vůbec nejlepší exponát byl vyhlášen Vlákno optický senzorový sy-

stém pro vážení železničních vozidel společnosti ENVIFORM a.s. Zajímavostí je, že toto ocenění společnost ENVIFORM a.s. získala již v roce 2018. ČSVZ tradičně také prezentoval širokou škálu vynálezů a inovací. Vedle soutěžních exponátů byly ve stánku ČSVZ prezentovány i postery prezentující činnost ČSVZ.

Díky iniciativě členů výboru ČSVZ Ing. Josefa Zimy a Ing. Pavla Jirmanu dostali bez jakékoliv institucionální podpory možnost prezentovat na výstavě Invent Arena své inovační nápady ve stánku Úřadu průmyslového vlastnictví i mladí vynálezci – žáci 2. stupně Základní školy Solnice. Jejich exponáty byly oceněny několika dílčími cenami. Všichni zúčastnění věří, že podpora „vynálezceckého potěru“ je tou správnou cestou, jak v mladé generaci nastartovat zájem o inovační myšlení. Zkušenosti ze zahraničí, kde je institucionální podpora mladých vynálezců samozřejmostí, ukazují, že postupnou metodickou prací je možné připravit nastupující generaci pro vývojové práce v průmyslu. Snad i v Česku tento trend postupně nastane a nebude nutné, aby chybějící kroky vládních organizací suplovala za vlastní finanční prostředky skupina nadšenců z ČSVZ.

Výstava byla jako vydařená hodnocena nejen organizátory, ale i vystavovateli, a to jak českými, tak zahraničními. Vysoké uznání bylo vysloveno také samotným prezidentem IFIA Alirezou Rastegarem. Ten byl v Třinci poprvé a byl ohromen organizací a naplněním výstavní plochy i doprovodného programu. Přislíbil, že se osobně zasadí o zajištění silné účasti zahraničních vynálezceckých organizací na příštím ročníku výstavy – přý si to Invent Arena zaslouží. To jsou krásná slova. Pevně věříme, že bez různých nepředvídatelných událostí proběhne 4. ročník výstavy Invent Arena i příště, je naplánovaný na termín 17.–18. června 2026. Přijďte se také podívat!

Mgr. Lukáš Zmeškal,
předseda Českého svazu vynálezců
a zlepšovatelů

Společnost Objednáme spouští aplikaci na propojení řidičů a restaurací

Společnost Objednáme, poskytující komplexní digitální objednávkový systém pro restaurace, spustila novou mobilní aplikaci eRide 2.0. Ta je navržena tak, aby napřímo propojila restaurace s řidiči, kteří mají zájem rozvážet jídlo zákazníkům, a to za podmínek, na kterých se vzájemně dohodnou bez jakéhokoliv dalšího zprostředkovatele a poplatků.

„eRide 2.0, se kterým bychom chtěli částečně vyčistit trh a zajistit kurýřům spravedlivé odměny, je vlastně takové tržiště, kde si restaurace samy definují výši odměny, kterou za rozvoz poskytnou. Osloví skrze ni řidiče, jejichž služ-

by chtějí využívat, a řidiči si vyberou restaurace, pro které chtějí rozvážet. Tento systém umožňuje oběma stranám dohodnout se na podmínkách, které jsou pro ně vzájemně výhodné, a to bez nutnosti zprostředkovatelského subjektu, který si účtuje provize z každé objednávky. Restaurace i řidiči si mohou aplikaci vyzkoušet na 30 dní zcela zdarma. Když budou spokojeni, budou poté platit měsíčně pevný paušál v řádu stovek korun, podobně jako za streamovací služby,“ uvedl Adam Růžička, CEO společnosti Objednáme.

Paušálu za použití aplikace je navíc možné se vyhnout: „Řidiči neradi čekají na objednávky, proto má každý z nich možnost oslovit restaurace, pro které by chtěl rozvážet, a eRide

jim doporučit. Když restaurace začne eRide využívat, řidič získá aplikaci na dva měsíce zdarma. Stejně tak může přivázat jiného řidiče a dostat aplikaci zdarma na měsíc,“ pokračoval Adam Růžička.

Aplikace eRide nabízí tři základní uživatelská rozhraní, která jsou navržena s ohledem na různé potřeby uživatelů. Prvním z nich je rozhraní pro restaurace. Tento systém poskytuje restauracím plnou kontrolu nad tím, jakým způsobem budou jejich objednávky doručovány. Restaurace mohou prostřednictvím aplikace eRide nastavovat svou rozvoznou zónu podle potřeb a definovat oblasti, do kterých chtějí doručovat. Mohou si zvolit řidiče, se kterými chtějí spolupracovat. „Z praxe vím, jak je obtížné při

provozu připravovat jídlo, a do toho ještě administrovat jeho distribuci zákazníkům. Proto je rozhraní eRide pro restaurace napojeno na poštovní systém eBase, aby obsluha měla potápní rozvozu doslova na jedno kliknutí,“ popsal Adam Růžička.

Druhé uživatelské rozhraní je určeno řidičům, kteří jsou zaměstnanci restaurací. Ti využívají vybavení, které jim poskytuje restaurace, jako jsou auta a telefony, a rozvážejí výhradně pro tuto restauraci. Jejich profil v aplikaci je neveřejný a nemají možnost rozvážet pro jiné podniky.

Třetí rozhraní je pro externí řidiče. Mají možnost pracovat pro více restaurací a sami si nyní nastavují svou rozvoznou zónu. (tz)

Strana vychází pod partnerskou záštitou České společnosti pro jakost

Dny kvality 2024: umělá inteligence, ESG či budoucnost automotive

Svátek všech, kteří se kvalitou aktivně zabývají – to bude konference Dny kvality, kterou pořádá Česká společnost pro jakost. Uskuteční se 12. listopadu 2024 v Praze. Nosnými tématy budou umělá inteligence a její řízení, environmentální management s důrazem na otázku regulace uhlíkové stopy nebo kvalita v oblasti automotive. Účastníky čeká hlavní stream přednášek a dvě paralelně probíhající odborné sekce, jedna se zaměřením na automobilový průmysl a druhá na činnost odborných center působících v rámci ČSJ. V závěru konference se rovněž uskuteční slavnostní galavečer s vyhlášením cen Ambassador kvality České republiky za rok 2024 a předáním dalších významných ocenění.

Co změny způsobí našeho života i práce už v roce 2025

Hlavní přednáškový stream se ponese ve futuristickém duchu. Lukáš Benzl z České asociace umělé inteligence se zaměří na to, jaké novinky přinese do oblasti businessu i životního stylu umělá inteligence a jaké nás na tomto poli čekají regulace. Předá tipy pro organizace i jednotlivce, jak se co nejlépe na všechny tyto změny připravit.

Milan Dufek ze společnosti Škoda Auto ukáže, jak vypadá praktická adopce umělé inteligence v předním průmyslovém podniku u nás. Henry Kuhle z Německé automobilové asociace otevře kontroverzní téma autonomního řízení, a dotkne se i dalších trendů v oblasti automobilového průmyslu, jako jsou digitalizace, udržitelnost a urbanizace. Zaměří se na to, jak mo-

hou nové technologie a propojené systémy zlepšit bezpečnost, efektivitu a ekologickou udržitelnost dopravy.

Lucie Nová z České společnosti pro jakost promluví o umělé inteligenci v kontextu normativních rámců ISO 42001 a EU AI ACT. Druhý jmenovaný je relativně čerstvou novinkou, proto se příspěvek bude soustředit na to, jaké požadavky a změny tento zákon přinese firmám, kdy vstoupí v platnost a jaké kroky je nutné podniknout pro dosažení souladu s legislativou.

Luděk Brunclík ze společnosti Preciosa Ornela a Gregor Krajčovič z firmy Cognexa si společně vezmou slovo, aby účastníky seznámili s využitím AI v kontrole kvality. Společnosti, které zastupují, pět let spolupracovaly na vývoji a použití AI při kontrole kvality v průmyslových i dalších odvětvích. Sklářská výroba Preciosa Ornela je jedním z průkopníků ve využití AI.

Monika Hoffmannová z KION Group a KION Stříbro je zkušenou manažerkou v oblasti ESG. Proto přednese příspěvek na téma Výpočet uhlíkové stopy ve výrobním podniku. Opírat se bude o čtyři pilíře: definice cílů a rozsahu, analýza inventáře, hodnocení environmentálních dopadů, interpretace předchozích fází.

Martin Koval z Českého metrologického ústavu se bude věnovat Digitálním kalibračním listům. Digitální kalibrační certifikáty (DCC) jsou dalším vývojovým krokem v oblasti kalibračních údajů. Jsou stěžejní pro digitalizaci v metrologii, což přináší benefity především uživatelům.

Milan Trčka z NQA a Miroslav Krčma z TNK 106 Normalizační komise pro environ-

mentální management účastníkům konferencí prozradí, jak se vypořádat s novým požadavkem norem systému managementu v oblasti klimatické změny a jak jej auditovat.

Kvalita v automobilovém průmyslu

V automobilovém průmyslu dochází k velké transformaci, jež klade na automobilky i jejich dodavatele nové požadavky. Sekce se bude koncentrovat na témata jako např. přístupy k řízení tvorby a schvalování softwaru používaných v automobilech, nové a aktualizované požadavky a postupy automobilek v rámci systémů řízení kvality, témata spojená s uplatňováním právních požadavků v oblasti automotive.

Jan Vlček z Bentely Motors Limited se ujme slova o tom, jak při nízké kvantitě výroby dbát na bezchybnou kvalitu. Zaměří se na to, jak si Bentley udržuje exkluzivitu a tradici díky pečlivému výběru a řízení svých dodavatelů.

Marek Bělka ze Škoda Auto se bude věnovat otázkám kvality softwaru pro automotive – jak vůbec kvalitu definovat, dosahovat jí a měřit ji. Petr Hrnčíř z těžé automobilky pak bude hovořit o alternativních palivech. S novými certifikačními pravidly IATF 16949 Ver. 6 a jejich dopadem na organizace v automotive průmyslu seznámí Pavol Plevják z DQS Slovakia.

Mix atraktivních témat

Miroslav Kužvart z České asociace oběhového hospodářství bude mluvit o využití certifikace systémů managementu ve prospěch rozvoje cirkulární ekonomiky v ČR. Z odpoví, jak odklonit odpad ze skládek a vytvořit z něj suroviny, o něž firmy budou vést konkurenční boj.

Kateřina Niklová z Ministerstva financí ČR se ujme příspěvku, který se bude zabývat etikou i udržitelností nikoli jako suchými disciplínami, ale příležitostmi, jichž se lze ujmout hravě a jejichž dopady je možné pocítovat prakticky bezprostředně.

Anna Mládková z České společnosti pro jakost účastníkům přiblíží, jaký je strategický zájem výboru Odborného centra spolehlivosti. Dokladovat to bude na aplikaci matematicko-statistických metod při analýze a predikci spolehlivosti sálkových počítačů, tramvají, tlačených remorkérů, lokomotiv nebo dokonce takového kolosu, jakým je jaderná elektrárna Dukovany.

Danuše Fišerová z České společnosti pro jakost bude hovořit o modelu EFQM 2025, který je jednodušší, více návodný, přímočařejší a o pořádný kus se posunul směrem k udržitelnosti. Excellence je nyní redefinována jako dosahování udržitelné výkonnosti. Ukáže taktéž možnost rychlé diagnostiky organizace, v níž celým procesem, včetně obdržení strategické zpětné vazby, projde za jediný týden.

Galavečer České společnosti pro jakost a Ambassador kvality

Tradičním vrcholem konference Dny kvality je galavečer, v jehož rámci Česká společnost pro jakost vyhláší vítěze soutěže Ambassador kvality České republiky, a to v sekcích pro organizace z komerčního i veřejného sektoru. Předána budou také další ocenění, jež ČSJ uděluje – Quality Innovation Award, Manažer kvality roku, Cena za návrat do života, Cena Františka Egermayera, Cena Anežky Žaludové nebo značka kvality CZECH MADE. (tz)

www.dnykvality.cz

Konference From Farm To Fork 2024: O digitalizaci v zemědělství, potravinovém odpadu či trendech v nabídce potravin

Už 13. listopadu 2024 se v Praze odehraje konference From Farm To Fork, která spojuje všechny zainteresované strany v potravinovém řetězci. Pořádá ji Česká společnost pro jakost. V letošním roce se program bude věnovat novým trendům v nabídce potravin v ČR, předcházení vzniku potravinového odpadu či digitalizaci v zemědělství a potravinářství. Celodenní konference je rozdělena do dopoledního a odpoledního bloku a jednotlivé příspěvky řečníků na sebe budou navazovat a rozvíjet problematiku kvality a udržitelnosti „z farmy až na vidličku“.

Pět nejžhavějších trendů v nabídce potravin v Česku okomentuje Tomáš Prouza, prezident Svazu obchodu a cestovního ruchu. Poukáže na to, jak se změnily požadavky zákazníků na kvalitu po odeznění inflační krize, a zodpoví otázku, zda jsou pro spotřebitele důležitá kvalita i životní styl.

Michaela Mezerová se ujme příspěvku o přehledu výsledků kontrolní činnosti Státní zemědělské a potravinářské inspekce. Problematika místa lze totiž stále najít v oblasti bezpečnosti či kvality potravin, hygieny, způsobů provozně technického vybavení, označování. Živým tématem je dvojí kvalita potravin, která bohužel stále není minulostí, ačkoli se již mnohé na tomto poli zlepšilo.

Nejčastější neshody z IFS auditů a jak jim předcházet se jmenuje příspěvek, který přednese zástupce hlavního partnera konference – certifikační orgán DQS Slovakia. Bude se týkat identifikace nejčastějších neshod zjištěných při auditech podle hojně užívaného standardu IFS (International Featured Standards). Identifikuje oblasti, kde audity pravidelně odhalují nedostat-

ky, jako jsou problémy s dokumentací, hygienickými standardy, správou alergenních látek a kontrolou kvality. Dále se bude věnovat doporučeným postupům a preventivním opatřením, která mohou potravinářským podnikům pomoci těmto neshodám předcházet.

Jakub Stibůrek z České společnosti pro jakost pohovoří o normativu GLOBALG.A.P., který je standardem nejen pro farmáře. Se svými celosvětově uznávanými standardy podporujícími obchod se zemědělskými produkty je GLOBALG.A.P. řešením, které napomáhá nejen vyprodukovat zdravotně nezávadnou zemědělskou plodinu, ale rovněž zajistit udržitelnost produkce při bezpečných a férových pracovních podmínkách.

Vladimír Zikmunda a Petr Kosiner ze společnosti Knedlíky Lázníčka poukážou na fakt, že kvalita není žádná věda, ale rozhodnutí odpovídající zdravému selskému rozumu. Kvalitní potraviny z lokálních surovin jsou business modelem, který funguje, protože jeho výhody vnímají zákazníci s každým soustem. Taková zkušenost pak v potravinářství dělá skvělou rekla-

mu. Ale jedině za předpokladu, že kvalita zůstává stále výjimečná a neklesá.

O řízení dodavatelů v potravinářském podniku bude mluvit Martina Frolíková ze společnosti Orkla.

Jaroslav Koláček z PENNY Market vystoupí na téma Jak může diskontní řetězec předcházet vzniku potravinového odpadu? Mezi nejviditelnější aktivity v této oblasti patří spolupráce s platformou Nesnězeno. Zároveň jednou z dlou-

hodobých aktivit řetězce je spolupráce s Českou federací potravinových bank. Nástrojí ale společnost využívá celou řadu.

Matěj Sklenář z Farmy Ráječek pak účastníkům představí, jaké přínosy spočívají v digitalizaci zemědělství a potravinářství. Promluví o každodenní praxi a využití technologií na Farmě Ráječek, které zamezují plýtvání, pomáhají hospodárnější produkci a zlepšují její kvalitu. (tz)

České firmy představily unikátní vozidla i technologie

Výjimečným úspěchem pro český železniční průmysl skončil letošní veletrh InnoTrans, který se uskutečnil na podzim v Berlíně. Více než 30 členů Asociace podniků českého železničního průmyslu ACRI zde vystavovalo své produkty a nejmodernější technologie. Kromě obchodních úspěchů v podobě nově získaných zakázek se české firmy mohly pochlubit také mezinárodním oceněním pro své výrobky.

„Naše republika se stala jedním z nejuspěšnějších účastníků letošního ročníku veletrhu InnoTrans. Vedle prezentace produktů, které přitahovaly největší pozornost, jako byly například rychlovlak ComfortJet pro ČD na rychlost 230 km/hod., mezinárodně oceněná tramvaj pro německý Bonn nebo duální lokomotiva Dual Shunter 2000, je získání nových zakázek za více než miliardu korun výtečnou zprávou pro další rozvoj českého železničního průmyslu, coby jednoho z evropských lídrů inovací na železnici,“ řekla Marie Vopálenská, generální ředitelka Asociace podniků českého železničního průmyslu ACRI.

Význam účasti na veletrhu InnoTrans v Berlíně podtrhla přítomnost zástupců ministerstev a poslanecké sněmovny. Českou expozici oficiálně otevřel ministr dopravy Martin Kupka: „Český železniční průmysl je jedním z klíčových sektorů naší ekonomiky, který nejen drží krok se zahraniční konkurencí, ale v mnoha ohledech ji i předčí. Naši výrobci se aktivně zapojují do vývoje nejmodernějších technologií, systémů a komponent, které se uplatňují jak na domácím, tak na zahraničních trzích. Díky vlastnímu výzkumu a vývoji se české firmy podílejí na vzniku inovativních řešení, která splňují ty nejpřísnější standardy současné dopravy. Zejména v oblasti vysokorychlostní železnice, kde se již brzy začnou v České republice budovat nové tratě, hrají čeští výrobci významnou roli. Jejich schopnost nabízet pokročilé technologie nám umožňuje být na špičce nejen v rámci

Evropy, ale i na globálním trhu.“ Místopředseda Hospodářského výboru PSP ČR Martin Kolo-vratník k tomu dodal: „Účast na podobných veletržích je z pohledu propagace jednotlivých výrobců i celého sektoru železničního průmyslu velice důležitá. Ve svých expozicích kladly firmy důraz na udržitelnost, inovace, digitalizaci a také na produkty určené pro vysokorychlostní železnice. Neexistuje lepší důkaz o tom, že je jejich nabídka pro zahraničí zajímavá, než jsou nově uzavřené kontrakty. Zároveň mě potěšilo zahájení provozu nejmodernějších souprav ComfortJet na trase z Prahy do Berlína. Nejen, že se na výrobě vlaku podílí český průmysl, ale Česká republika díky tomu získává punc země, která je schopná spoluvytvářet dynamiku rozvoje evropské železnice. Osobně jsem touto soupravou do Berlína přijel a byl jsem velmi příjemně překvapen.“

Vybrané podniky českého železničního průmyslu hodnotily svou účast na veletrhu InnoTrans následovně:

AMiT

Naši účast na veletrhu InnoTrans, stejně jako minulý ročník, hodnotíme velice pozitivně, a to i v kontextu celkového objemu budoucích projektů. V rámci čtyřdenního veletrhu InnoTrans 2024 proběhlo téměř 200 formálních i neformálních schůzek, včetně setkání s našimi stávajícími zákazníky, tak i se zcela novými a zajímavými kontakty. Návštěvníci veletrhu mohli již z dálky registrovat velkoformátové zobrazovací plochy s video prezentací společnosti AMiT, jejích výrobků, referencí, certifikací a realizovaných projektů pro světové výrobce kolejových vozidel. Nechyběly reálné ukázky produktů, navíc si návštěvníci veletrhu mohli sami vyzkoušet, jak fungují audio a video systémy AMiTu na zcela funkčním projektu, který jsme instalovali pro tuto příležitost na stánku společnosti AMiT.

AŽD

Společnosti AŽD se na mezinárodním veletrhu InnoTrans 2024 v Berlíně podařilo uzavřít

významnou smlouvu o strategické spolupráci s australskou firmou Downer Edí Rail Pty Limited. Cílem této spolupráce jsou dodávky zabezpečovacího zařízení pro železnice v Austrálii a na Novém Zélandu. Kromě toho se uskutečnila také důležitá jednání s vedením maďarských, polských a srbských železnic. Na veletrhu proběhla i další jednání, která otevírají AŽD příležitosti pro budoucí zahraniční spolupráci.

Bonatrans

Účast na veletrhu InnoTrans pro nás znamenala absolutní úspěch. Podařilo se nám zajistit si nové zakázky za přibližně 400 milionů korun na dvojkoláky pro nákladní vagóny a také na kola pro údržbu lokomotiv a kolejových vozidel pro přepravu osob. Realizovali jsme přibližně 250 jednání se zákazníky a dodavateli z více než 50 zemí z celého světa.

Passengera

Podařilo se nám uzavřít další zakázku v Ázerbájdžánu. Současně jsme si potvrdili další obchodní příležitosti, které očekáváme, že dotáheme k podpisu během následujících měsíců. Také to pro nás byla příležitost k setkání se zákazníky z celého světa.

SVÚM

Pro SVÚM a.s. byla největším přínosem účasti na veletrhu možnost potkat mnoho stávajících i potenciálních obchodních partnerů a projednat s nimi obchodní i další možnosti spolupráce. Velkým přínosem je možnost workshopů s kolegy z jiných sektorů za účelem sledování trendů v oblasti materiálového vývoje nebo inovace v technologiích. Zároveň velmi pozitivně hodnotíme to, že jsme během letošního veletrhu podepsali smlouvy za zhruba 1,5 milionu korun a projednali zakázky v objemu dalšího zhruba milionu korun na rok 2025.

SVV Praha

Setkali jsme se na naší expozici s některými stávajícími klíčovými zákazníky a realizovali jsme

také schůzky s potenciálními budoucími obchodními partnery, se kterými jsme probírali možnosti společných projektů. V návaznosti na realizovaná jednání předpokládáme budoucí obchodní zakázky pro rok 2025 v hodnotě zhruba 40 000 eur.

Škoda Group

Veletrh InnoTrans můžeme hodnotit velmi optimisticky. Absolvovali jsme stovky schůzek se zákazníky napříč našimi trhy i klíčovými partnery. Představili jsme naši tramvaj pro Bonn oceněnou za design, dále soupravu ComfortJet pro České dráhy, na které spolupracujeme, a také naše digitální a signalizační technologie. Během veletrhu jsme podepsali opci v hodnotě 25 milionů eur na prodloužení našich tramvají, které jezdí ve finském Tampere. A i když veletrh skončil, už nyní začínáme přípravu na další ročník za dva roky.

T-CZ

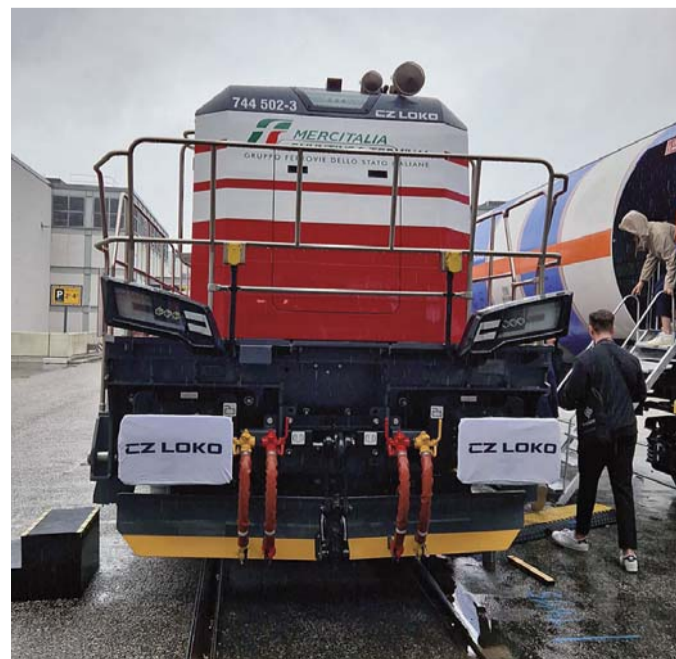
Naše účast na InnoTrans 2024 byla z pohledu rozvoje obchodních aktivit T-CZ velmi úspěšná. Podařilo se informovat nové i stávající zákazníky o rozšíření produktového portfolia o aplikaci AI (umělá inteligence) a jejím využití na železnici. Potvrdili jsme si, že segmentace videa, autonomní řízení a prediktivní diagnostika jsou směry, kterými se bude svět železnic ubírat v následujících letech. V oboru radiokomunikací na železnici je jasný směr dalšího vývoje podpora FRMCS a těší nás, že na veletrhu InnoTrans jsme navázali nové technické a obchodní kontakty v tomto progresivním segmentu.

VÚKV

Hlavním přínosem pro VÚKV byla možnost setkat se s většinou našich zákazníků osobně a projednat budoucí zakázky. Co se týče objemu těch nově získaných, dostali jsme se na objem okolo 30 milionů korun. A to nejen z Evropy, ale i z blízké či vzdálenější Asie. Třešničkou na dortu bylo ocenění Railway Award 2024 v kategorii Top-Arbeitgeber Bahn & Bahntechnik od Bahn Verband. (tz)

Ing. Marie Vopálenská, generální ředitelka Asociace podniků českého železničního průmyslu, při jednání ACRI na veletrhu InnoTrans

Zahraniční podnikatelé letos koupili 1314 českých firem

Obchod s firmami pozvolna nabírá na síle, ale stále se nevrátil na úroveň před covidem. Zahraniční podnikatelé v roce 2023 koupili 2694 českých společností, což je nejvyšší počet za poslední čtyři roky, ale stále o pětinu méně než v předpandemickém roce 2019. „Počet transakcí (1314), které se uskutečnily v první polovině letošního roku, naznačuje, že mírné oživení na trhu akvizic bude pokračovat i letos,“ řekla Kateřina Klosová, předsedkyně představenstva poradenské společnosti Dun & Bradstreet, která firmám pomáhá růst a prosperovat díky síle dat, analytiky a řešení založených na umělé inteligenci.

„V posledních čtyřech letech ekonomiky celého světa procházejí turbulentním obdobím – nejprve globální pandemií, následně extrémní inflací a také válkou, která má celosvětové dopady, či růstem klimatických rizik a jimi napáchaných

škod. Náročné podmínky, se kterými se podnikatelé musí vyrovnávat, aby uspěli ve vysoce konkurenčním prostředí, brzdí nákupní apetit,“ doplnila s tím, že to jsou zřejmě hlavní důvody, proč zahraniční investoři kupují výrazně méně firem než do roku 2019.

Stejně jako v předchozích letech své podnikání v ČR, co do počtu koupených firem, nejvíce posilují Ukrajinci a Slováci. S velkým odstupem následují subjekty z bývalého komunistického bloku – Maďaři, Poláci, Rumuni a Bulhaři.

Největší objem kapitálu v základním jmění koupených firem v roce 2023 ovládli vlastníci z Lucemburska (590 milionů korun), Slovenska (471 milionů korun) a Německa (371 milionů korun). Ukrajinci, kteří loni koupili nejvíce firem, ovládli kapitál ve výši 133 milionů korun. Transakce, které se uskutečnily v první polovině letošního roku nekopírují trend z loňska. Největší objem kapitálu vložily subjekty z Kypru (2,27 miliardy korun), které ovládly 18 českých firem, Německa (227 milió-

Počty českých společností prodaných zahraničním podnikatelům (2019–2024)

	1H 2024	2023	2022	2021	2020	2019
Ukrajina	335	703	676	618	692	897
Slovensko	271	579	499	532	497	690
Maďarsko	101	173	191	191	148	192
Polsko	73	174	169	174	119	153
Rumunsko	65	155	124	121	122	186
Bulharsko	52	92	72	93	83	70
Velká Británie	42	70	83	88	79	110
Německo	35	82	65	88	71	73
Itálie	30	59	74	53	67	82
USA	28	39	57	39		
Rusko	24	29	62	89	125	170
celkem	1314	2694	2554	2590	2556	3366

poznámka: jen přímé majetkové vazby

zdroj: Dun & Bradstreet

nů korun) a Slovenska (88 milionů korun). Celkový objem transakcí, měřený ovládnutým základním jměním zakoupených firem v ro-

ce 2023, dosáhl 2,5 miliardy korun, zatímco za prvních šest měsíců letošního roku objem přesáhl 2,8 miliardy korun. (tz)

Nač upozornil Svaz průmyslu a dopravy

Na říjnovém jednání Rady hospodářské a sociální dohody České republiky delegace vedená prezidentem Svazu průmyslu a dopravy ČR Janem Rafajem projednávala za zaměstnavatele především návrh státního rozpočtu pro rok 2025, zejména výši poplatků za POZE. SP ČR soustavně upozorňuje na nedostatečné financování podporovaných zdrojů energie. Předmětem jednání jsou také pokračující opatření pro firmy, které zasáhly zářijové povodně.

foto Pixabay

pro investice a konkurenceschopnost českých podniků v oblasti cen energie.

„Vláda nám sdělila, že nechce poplatky za POZE zvyšovat a ideálně by ráda předložila opatření a návrh k jejich snížení. Konkrétní, právně proveditelné návrhy, jsme ale v detailu neviděli. Důležitá totiž je i právní a investiční stabilita, která neohrozí stávající ani nové investice. Nejhorším výsledkem by bylo narušení podnikatelského, právního a investičního prostředí v ČR spolu se zdražením poplatku za POZE firmám,“ komentoval Jan Rafaj. SP ČR

SP ČR dlouhodobě upozorňuje na nejasnou situaci týkající se financování podporovaných zdrojů energie (POZE). Vláda v návrhu rozpočtu alokovala na podporu obnovitelných zdrojů pouze 8,5 miliardy korun, přičemž návrh MPO stanovuje jako potřebnou částku 31,2 miliardy korun. SP ČR podporuje návrh MPO a požaduje jasné vyjasnění otázky poplatků za POZE pro firmy a otázky zajištění zdrojů, která je klíčová

naopak vítá, že po letech stagnace došlo k navýšení rozpočtu na výzkum a vývoj. Opakovaně však upozorňuje na dlouhodobě nepříznivý trend slabé podpory průmyslového aplikovaného výzkumu, který je stěžejní pro konkurenceschopnost českých podniků v rychle se měnícím, technologicky orientovaném světě.

Důležitým bodem jednání byla také reakce vlády na zářijové povodně. SP ČR oceňuje rychlé jednání a uvolnění mimořádných prostředků na vypořádání se s následky ničivé vody. Svaz na základě zpráv od členských firem stanovil šest klíčových požadavků na efektivní pomoc zasaženým firmám, o kterých začal ihned jednat s vládou.

Klíčové oblasti pomoci pro firmy zasažené povodněmi:

1. kompenzace mezd (kurzarbeit)
2. obnova infrastruktury
3. bezúročně půjčky na pořízení nových zařízení
4. odložení daňových povinností

5. program na podporu obnovy

6. daňově uznatelná pomoc

„Většinu z těchto bodů se podařilo sjednat a firmám byla poskytnuta okamžitá podpora. Oceňujeme možnosti posečkání, nesakcionování v oblasti daní či částečnou kompenzaci nákladů na náhrady mezd u zaměstnanců, kteří nemohou v důsledku povodní nastoupit do práce. Významnou pomoc představují i zvýhodněné úvěry na obnovu podnikání, ještě je ale potřeba dotáhnout bezúročně, případně nízkouročně, půjčky a rozšířit pomoc i na velké podniky, která nyní chybí. To nepovažujeme za spravedlivé,“ uzavřel Jan Rafaj.

Zásadní je pak i otázka ohledně rychlého povolování staveb, zejména zrychlené řízení pro vodní díla, která se staví proti povodňovým živlům s cílem chránit životy, zdraví i majetek. Smutným symbolem letošních povodní je přehrada Nové Heřminovy. Prezident Jan Rafaj proto na tripartitě vyzval vládu, aby v takovém případě řízení urychlila. (tz)

Ekonomická svoboda v ČR mírně klesla, Hongkong nejsvobodnější

Česká republika je 22. nejsvobodnější ekonomikou světa, ekonomická svoboda zde dlouhodobě klesá. Hongkong a Singapur jsou stále nejsvobodnější ekonomikou.

Česká republika se umístila na 22. místě ze 165 zemí a teritorií zahrnutých do žebříčku Economic Freedom of the World 2024, který publikoval Institut liberálních studií ve spolupráci s kanadským Fraser Institutem. V revidovaném žebříčku se loni Česko umístilo na 18. místě, v ekonomické svobodě si naše republika pohoršila relativně vůči ostatním zemím, ale i absolutně.

Ekonomická svoboda v České republice setrvale klesá od roku 2016, jedinou výjimkou byl druhý pandemický rok (2021), který byl o kousek svobodnější než první rok pandemie. Jde o velmi znepokojivý trend,“ komentoval letošní výsledky Martin Pánek, ředitel Institutu liberálních studií. Z globálního hlediska nepřijemný vývoj charakterizoval také Matthew Mitchell z Fraser Institutu, vedoucího think-tanku tohoto žebříčku: „Po desetiletích pomalého, ale stálého růstu dosáhla globální ekonomická svoboda vrcholu v roce 2019, ale od té doby v každém ze tří let klesala, což se nestalo od doby, kdy jsme začali měřit ekonomickou svobodu, tedy před více než 25 lety.“

„Nejnovejší kompletní údaje jsou z roku 2022, proto náš žebříček zobrazuje situaci vždy s dvouletým zpožděním,“ vysvětlil Martin Pánek. „Hongkong vykazuje pokles svobody již patnáct let, v roce 2018 však tento pokles nabral vyšší rychlost v důsledku represí a vměšování ze strany čínské vlády. Očekáváme, že tento pokles bude pokračovat i nadále. Úpadek Hongkongu budeme podrobně monitorovat,“ přislíbil. „Podle Human Freedom Indexu, který bere v potaz i občanské svobody, se Hongkong propadl ze 3. místa na 46. již v roce 2021,“ doplnil.

Na prvních čtyřech příčkách se z dlouhodobého hlediska nic nemění. Od roku 2006 jsou za prvním Hongkongem vždy Singapur, Švýcarsko

Skóre České republiky v klíčových komponentech ekonomické svobody

	2024	2023
celkové skóre	7,65	7,78
velikost vlády	6,46	6,21
právní systém a vlastnická práva	7,40	7,34
zdravé peníze	8,00	9,18
svoboda mezinárodního obchodu	8,86	8,81
regulace úvěru, práca a podnikání	7,53	7,33

od 1 do 10, přičemž větší hodnota znamená více ekonomické svobody, data jsou o dva roky pozadu

a Nový Zéland. Mění se pouze jejich pořadí. Spojené státy, Dánsko, Irsko, Kanada, Austrálie a poprvé po dvaceti letech Lucembursko uzavírají nejlepší desítku.

Studie, která byla poprvé vydána v roce 1996, měří ekonomickou svobodu – možnost jednotlivcům činit vlastní ekonomická rozhodnutí – na základě analýzy několika ukazatelů, mezi které patří regulace, velikost vlády, vlastnická práva, vládní výdaje a daně. Letošní zpráva, která vychází z údajů za rok 2022 (nejnovější dostupné údaje), zachycuje také vliv omezení souvisejících s opatřeními proti šíření pandemie covid-19.

Mezi deset nejhůře hodnocených zemí patří Jemen, Libye, Írán, Argentina, Myanmar, Alžírsko, Sýrie, Súdán, Zimbabwe a Venezuela. Země s totalitními vládami, jako je Severní Korea nebo Kuba, nemohou být zařazeny do žebříčku kvůli nedostatku údajů. Na pozici těsně před Českem se umístila Gruzie (21.), hned za námi Rakousko (23.). Další zajímavé příčky jsou například Japonsko (11.), Německo (16.), Francie (36.), Itálie (51.). Slovensko je na 45. místě, Maďarsko na 55. a Polsko na 70., Česko je tak druhou nejsvobodnější ekonomikou ve střední Evropě, poměrně těsně za Německem. Zajímavý je rozdíl mezi svobodným Tchaj-wanem (19.) a despoticou Čínskou lidovou republikou (104.). Argentina je ekonomicky nesvobodnou zemí,

a to chronicky. Od roku 2005 je konsistentně až ve druhé stovce zemí, za posledních patnáct let byla nejvýše 130. ze 165 měřených jurisdikcí.

Na datech se také začíná projevovat ruská válka na Ukrajině. V Rusku i na Ukrajině mezi lety 2021 a 2022 ekonomická svoboda klesla. Rusko spadlo ze 104. místa na 119., Ukrajina byla před válkou konečně na vzestupné trajektorii k vyšší svobodě, avšak restrikce v důsledku války ji shodily ze 113. místa na 150.

Dle výzkumů v předních peer-reviewed akademických žurnálech si lidé žijící v zemích s vyšší úrovní ekonomické svobody mohou užívat větší prosperitu, více politických a občanských svobod a delší životy. Např. země v první čtvrtině žebříčku ekonomické svobody mají průměrný HDP na hlavu 52 877 dolarů ročně, zatímco země ve spodní čtvrtině pouze 6968 dolarů. Také míra chudoby je nižší v ekonomicky svobodných zemích. V ekonomicky nejsvobodnějších zemích (první čtvrtina žebříčku) žije v extrémní chudobě (méně než 1,90 dolaru na den) 1 % obyvatel. V zemích ve spodní čtvrtině žebříčku je to 30 % obyvatel. Střední míra dožití je 80,5 roku v ekonomicky nejsvobodnějších zemích, avšak 64,9 let v těch ekonomicky nejméně svobodných. „Kde mohou lidé sledovat vlastní štěstí a činit svoje vlastní rozhodnutí, vedou šťastnější a zdravější životy ve větší prosperitě,“ uzavřel Martin Pánek. (tz)

Dluhopisy jsou pro staré, mladí investují častěji do akcií či kryptoměn

Úroky na spořicíh účtech klesají, a tak se čím dál více lidí poohlíží po možnosti investování. Národní data společnosti NADA na reprezentativním vzorku české internetové populace ukazují, že nejoblíbenější variantou investic jsou podílové či investiční fondy. Investují častěji muži, obyvatelé velkých měst a lidé, kteří se řadí do vyšší společenské třídy.

Nejvíce táhnou investiční a podílové fondy

Z nabídky investičních možností Češi nejčastěji využívají investiční a podílové fondy (18,5 %), které jsou zpravidla samy o sobě dostatečně diverzifikované, tudíž představují relativně bezpečnou formu dlouhodobé investice. Na druhém místě jsou akcie (12,6 %). Ty s sebou nesou větší míru rizika a podobně jako kryptoměny (7,3 %) se těší oblibě hlavně u mladších generací. Středně staří (věkové skupiny 35–54 let) dominují v rámci investorů do nemovitostí (celkem 10,1 % Čechů). Největší podíl seniorů je pak mezi lidmi, kteří nakupují dluhopisy.

Dluhopisy se řadí spíše k méně častým variantám investování (6,5 %), podobně jako komodity ve smyslu zlata, stříbra apod. (7,0 %) nebo sběratelské předměty (3,7 %). Všechny dílčí podskupiny investujících mají několik společných charakteristik. Jde častěji o lidi s vyšší životní úrovní, ve věku 25–54 let, s vyšší úrovní dosaženého vzdělání a jedince žijící ve velkých městech (nad 100 000 obyvatel). „Mezi investory jsou to dvoutřetin zastoupení muži. V rámci krajů vystupuje Hlavní město Praha, kde je podíl investujících zhruba o 50 % vyšší než v ostatních regionech,“ doplnil analytik STEM/MARK Radek Pileček.

Ochota zaplatit více za kvalitní zboží

Většina osobních charakteristik je shodná bez ohledu na to, zda jde o lidi investující do podílových fondů, akcií, nemovitostí, kryptoměn,

komodit, dluhopisů, nebo sběratelských předmětů. Odlišnosti jsou však pozorovatelné s ohledem na věk respondentů. Zatímco téměř polovina (47 %) investorů do kryptoměn je mladších 35 let a třem čtvrtinám je méně než 45 let, lidé investující do dluhopisů mají věkový průměr podstatně vyšší, podobně jako je tomu u komodit či podílových a investičních fondů.

Další rozdíly pak lze vysledovat při detailnějším pohledu na různé aspekty životního stylu. S výrokem, že jsou dobří v hospodaření s penězi, souhlasí 46 % Čechů. Mezi lidmi investujícími do nemovitostí si to myslí dokonce 65 %, naopak u investorů do kryptoměn a sběratelských předmětů není tento podíl o moc vyšší ve srovnání s průměrem celé populace. „Lidé investující do kryptoměn naopak nadprůměrně často přiznávají, že mají sklon utrácet peníze bez rozmyslu,“ dodal Radek Pileček.

Pro všechny skupiny investorů s výjimkou těch, kteří investují do dluhopisů, je příznačné, že rádi zkoušejí nová jídla. To se však v většině případů nesuslučuje se zvýšenou zálibou ve vaření, ale spíše s častějšími návštěvami restauračních zařízení. S tvrzením, že rádi vaří, souhlasí přesně polovina Čechů. U investorů je tato hodnota podobná, nicméně specificky mezi lidmi investujícími do umění a sběratelských předmětů dosahuje podstatně vyšších 61 %. Lidé investující do nemovitostí naopak nadprůměrně rádi pečou, což se o žádné jiné sledované skupině respondentů říct nedá.

I vzhledem k vyšším příjmům lidí, kteří investují, není velkým překvapením, že jsou ochotni platit více za kvalitní zboží. S tímto výrokem se ztotožňuje 62 % Čechů, mezi investujícími je to celkově 75 %, a v rámci investujících do sběratelských předmětů dokonce 78 %. Rovněž se ukázalo, že tyto lidé nečekají tolik na slevové nabídky a kvůli nějakému zboží v akci rozhodně nepůjdou stát dlouhé fronty. Zejména ti, kdo investují do investičních a podílových fon-

dů, pak deklarují, že u zboží hledají vyvážený poměr mezi cenou a kvalitou.

Z dalších zajímavých odlišností podle Národních dat (NADA) lze například zmínit to, že investoři do komodit se nadprůměrně často označují za věřící (27 % oproti 21 % v celé populaci), investoři do podílových a investičních fondů preferují praktické a pohodlné oblečení (89 % oproti 84 % v celé populaci) a investoři do sběratelských předmětů si nejvíce ze všech připlácejí za kvalitní alkohol (68 % oproti 42 % v celé populaci).

Průkopníci moderních technologií

Investování se ukazuje být značně provázané s kladným vztahem k novinkám na trhu či moderním technologiím. Například s umělou inteligencí (AI) má již nějakou osobní zkušenost 36 % Čechů, ale v rámci investujících lidí je to více než polovina. Podobně je tomu u zkušenosti s virtuální realitou (VR), kterou uvádí tři z deseti Čechů, avšak mezi investujícími je to skoro o polovinu více. Rozšířenou realitu (AR) dosud vyzkoušelo 7 % Čechů, v rámci investujících jedinců je však tento podíl více než dvojnásobný.

Se všemi z těchto technologií mají nejčastěji zkušenosti lidé investující do kryptoměn, ale také do akcií či sběratelských předmětů. Zejména poslední jmenovaná skupina může být mírně překvapivá, jelikož ji netvoří lidé mladšího věkového průměru, jako je tomu u akcií a kryptoměn. V neposlední řadě je pro investující jedin-

ce typická nadprůměrná obliba různých prvků chytrých domácností či vytápění a ohřevu vody pomocí solárních panelů, které jsou mezi nimi rozšířeny dvakrát více než v běžné populaci.

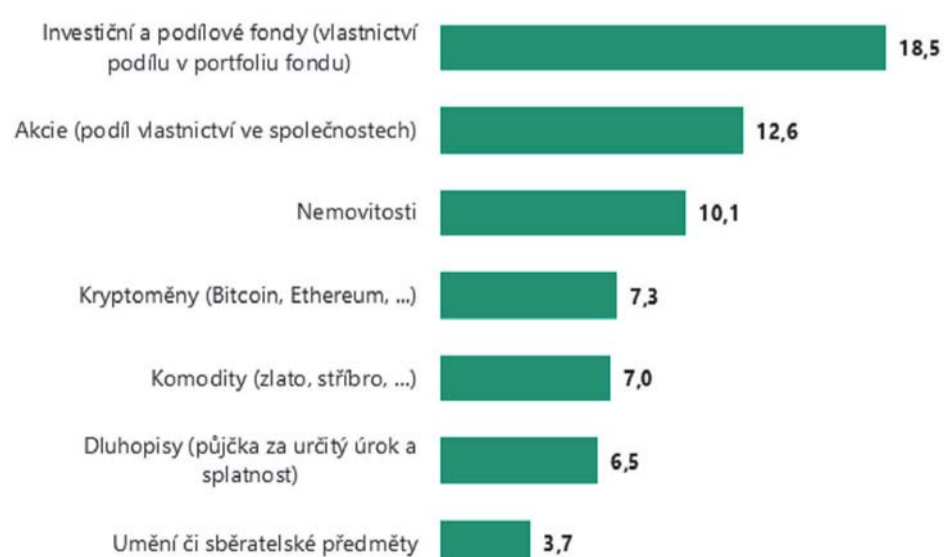
Za ubytovací služby, sportovní potřeby, ale i vybraný alkohol či kondomy

Národní data NADA zahrnují podrobné informace o nákupním a spotřebním chování české populace ve 170 kategoriích zboží a služeb, proto bylo snadné se podívat, co nakupují jednotlivé podskupiny investorů častěji než průměrný Čech. Nejvíce se odlišovali lidé, kteří investují do akcií či kryptoměn, naopak lidé investující do investičních/podílových fondů se od běžného zákazníka lišili nejméně.

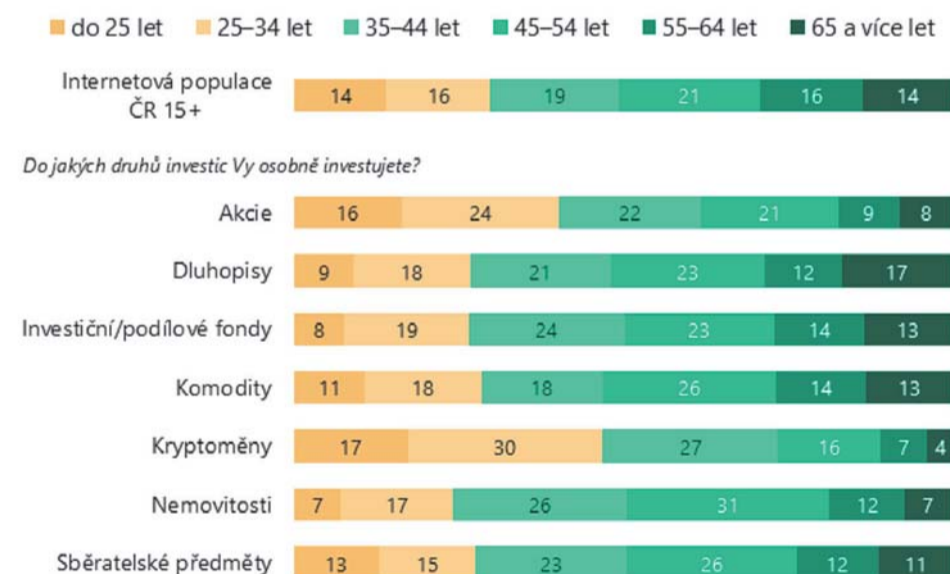
Lidé investující do akcií například častěji využívají služby spojené s cestováním. „Lidé investující do akcií velmi rádi a často cestují, především do zahraničí, a je proto logické, že nadprůměrně často využívají různá ubytovací zařízení, služby leteckých společností nebo si zřizují cestovní pojištění,“ řekl Radek Pileček a s úsměvem dodal, že s cestováním mohou souviset i zjištěné vyšší výdaje na kondomy. Tito lidé rovněž častěji sportují a utrácejí vyšší částky za sportovní potřeby nebo třeba sportovní výživu, konkrétně například za proteinové tyčinky, které pravidelně kupuje téměř 60 % z nich.

Piva nebo vína sice nevy pijí více než ostatní Češi, nicméně vybraného (hlavně tvrdého) alkoholu již ano. Nadprůměrně často kupují/konzumují například whisky/bourbon nebo gin. Lidé investující do dluhopisů častěji nakupují či konzumují aperitivy a vermuty nebo likéry. Pokud se zaměříme pouze na muže-investory, zjistíme, že nadprůměrně často nakupují kondomy. Takto výraznou odlišnost nevidíme u žádných jiných kategorií zboží pro muže (např. holicích strojků, pánské kosmetiky aj.), ale pouze u zmíněné pánské ochrany. (tz)

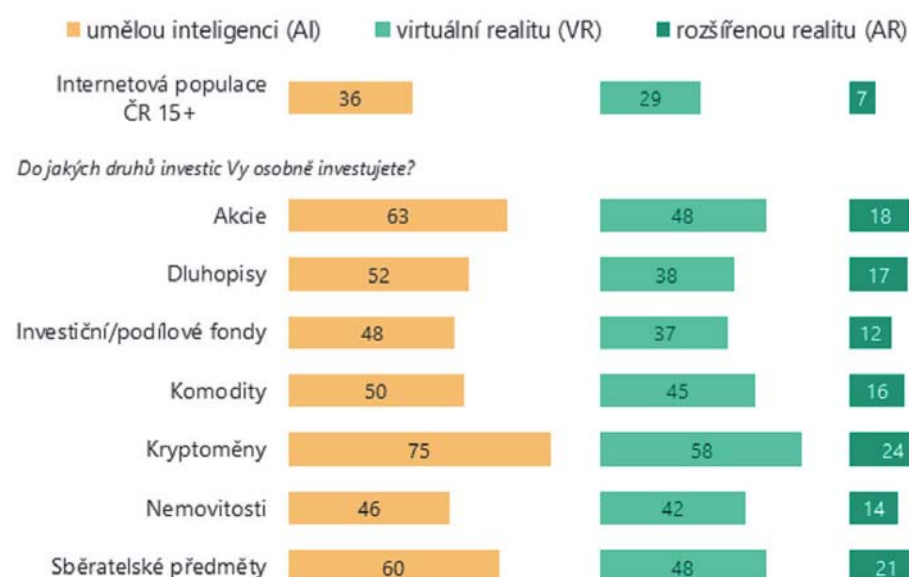
Do jakých druhů investic Vy osobně investujete?

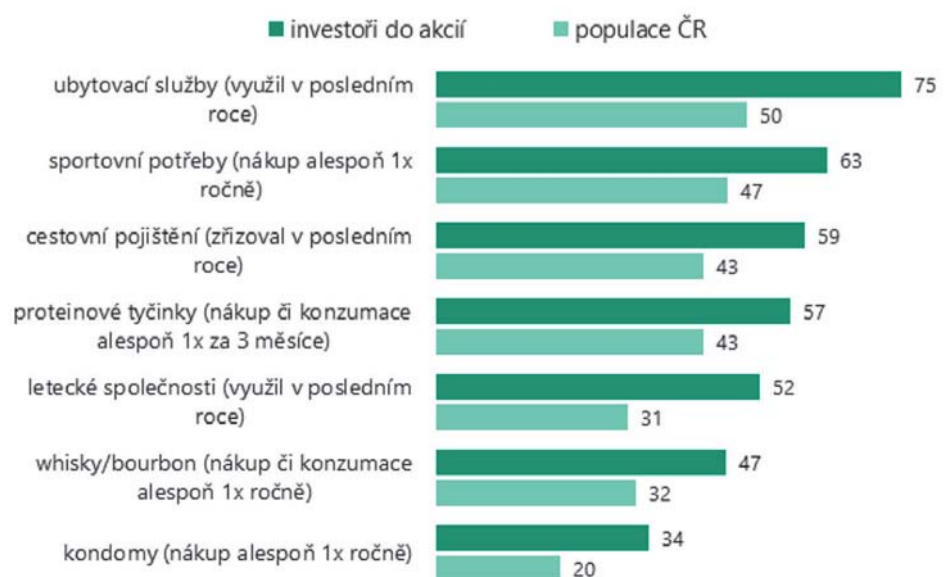
Zastoupení věkových skupin mezi investory

Vyzkoušeli jste již někdy ...?

Které kategorie zboží či služeb jsou typické pro investory do akcií?

Flexibilní rozsah akreditace ve zkušebních laboratořích

V oblasti zkoušení hraje akreditace zkušebních laboratoří klíčovou roli při zajišťování kvality a důvěryhodnosti výsledků. Tradiční model akreditace, založený na pevně stanoveném rozsahu, se však v některých případech ukazuje jako nedostatečně pružný v reakci na rychle se měnící požadavky zákazníků, technologických inovací a legislativních požadavků. V tomto kontextu nabízí flexibilní rozsah akreditace (dále také jen FRA) zkušebním laboratořím širší možnosti a větší adaptabilitu.

Flexibilním rozsahem akreditace se rozumí rozsah akreditace vyjádřený tak, aby zkušební laboratoř mohla provádět změny v metodice a v dalších parametrech zkoušek v mezích její kompetence posouzené akreditačním orgánem. Zkušební laboratoř s příznaným (uděleným) FRA může při plnění stanovených pravidel do svého portfolia zahrnovat činnosti bez předchozího posouzení akreditačním orgánem. Zkušební laboratoř může požádat o FRA pro zkoušky v celém rozsahu akreditace nebo pouze pro část zkoušek.

Flexibilní rozsah akreditace umožňuje zkušebním laboratořím například zavádět nové zkoušky, metody a normy, nové předměty zkoušky, nové komponenty, parametry a vlastnosti, upravovat rozsah zkoušek (výkonnost metod) při zachování stejného principu zkoušení v rámci již udělené akreditace, a to v závislosti na tzv. stupních volnosti. Jednou z hlavních výhod FRA je zkrácení doby potřebné k implementaci nových či modifikovaných činností posuzování shody. FRA zkušebním laboratořím umožňuje rychlejší přizpůsobení se novým požadavkům, což zvyšuje jejich konkurenceschopnost.

Oproti tomu se pevným rozsahem akreditace rozumí jasně definovaný popis specifických činností posuzování shody. Jakákoliv změna v popisu rozsahu akreditace je rozšířením nebo omezením rozsahu akreditace a musí být vždy na žádost subjektu akreditačním orgánem posouzena. Přestože stávající akreditovaná zkušební laboratoř může kdykoli požádat o změny v rozsahu akreditace, dané časové lhůty s posuzováním spojené mohou zabránit tomu, aby byly požadavky zákazníka splněny dle jeho časových potřeb. Pevný rozsah akreditace tedy neumožňuje přidat či modifikovat laboratorní činnosti v rozsahu akreditace okamžitě.

Přes výše uvedená pozitiva flexibilního rozsahu akreditace je nutné si uvědomit, že jeho implementace do systému managementu kvality přináší určité výzvy. FRA může být udělen pouze zkušební laboratoři, která prokáže, že má takovýto proces řádně zaveden a dokumentován. Zkušební laboratoř musí být také schopna prokázat, že způsob fungování FRA je v jejích podmínkách vhodný pro daný účel, je prováděn nezávisle, kompetentně a důsledně. FRA odráží nejen způsobilost zkušební laboratoře odborně provádět činnosti zahrnuté v rozsahu akreditace, ale i schopnost řídit samotný proces flexibilního rozsahu akreditace. Zkušební laboratoř musí být schopna vysvětlit (i potenciálním) zákazníkům možnosti uplatnění svého FRA. Nicméně je nutné zdůraznit, že zkušební laboratoř s pevným rozsahem akreditace nemá odbornou kompetenci jakkoliv nižší než laboratoř s flexibilním rozsahem akreditace.

Obecné požadavky v rámci akreditačního systému České republiky, při jejichž naplnění je možno subjektu posuzování shody přiznat (udělit) FRA, jsou uvedeny v metodickém pokynů pro akreditaci MPA 00-09-24. Požadavky specifické pro zkušební laboratoře popisuje kapitola 9. V dané kapitole jsou uvedeny možné stupně volnosti, ve kterých je flexibilní rozsah akreditace umožněn. V prostředí zkušebních laboratoří je možné využít pro každou zkoušku zařazenou v rozsahu akreditace jeden až čtyři tzv. stupně volnosti, které definují, v jakém parametru je daný rozsah akreditace flexibilní. Příslušný stupeň / stupně volnosti musí být pro danou zkoušku vždy relevantní, což je předmětem posouzení ze strany skupiny posuzovatelů při zavádění flexibilního rozsahu akreditace.

Stupeň volnosti A představuje flexibilitu týkající se materiálů/výrobků (předmět zkoušky).

ilustrační foto Pixabay

Takto lze např. zahrnout zkoušku využívající stejný princip měření, která je rozšířena ze stanovení hmotnostního podílu kadmia v ovoci, džemu a dalších ovocných výrobcích na stanovení hmotnostního podílu v zeleninových výrobcích. Stupeň volnosti B pak představuje flexibilitu týkající se komponent/parametrů/vlastností. Příkladem může být např. rozšíření stanovení o nový analyt nad rámec již v rozsahu akreditace zařazených, opět při zachování principu metody, kterážto podmínka platí pro flexibilní rozsah akreditace obecně. Stupeň volnosti C znamená flexibilitu týkající se výkonnosti metody. Tato flexibilita umožňuje změny výkonnosti metody pro daný typ materiálu nebo výrobku a daný parametr. To zahrnuje například úpravu rozsahu teplot při zkouškách odolnosti vůči změnám prostředí. Posledním v oblasti zkušebních laboratoří využitelným stupněm volnosti je D, představující flexibilitu týkající se metody. Tato flexibilita umožňuje zavedení metod, které jsou rovnocenné metodám již spadajícím do akreditace. Příkladem může být např. zkouška ultrazvukem v oblasti NDT podle podobných metod různých normalizačních organizací ČSN, resp. ASME.

Jak je uvedeno již výše, tyto stupně volnosti je možné mezi sebou volně kombinovat, vždy však v závislosti na tom, který/teré stupně/stupně volnosti je/ jsou ve vztahu ke konkrétní zkouš-

ce relevantní. Přiznaný flexibilní rozsah akreditace nedovoluje přidávat nebo modifikovat činnosti posuzování shody mimo definované hranice flexibilního rozsahu (definované jako výše popsané stupně volnosti) ani zahrnout do rozsahu akreditace pracoviště, která doposud nebyla posouzena ČIA. Takové změny rozsahu akreditace vyžadují posouzení ČIA na základě žádosti subjektu posuzování shody. V MPA je také popsán postup řízení tzv. Seznamu činností v rámci flexibilního rozsahu akreditace, který je laboratoř povinna udržovat aktuální při uplatňování změn. Informace o dostupnosti tohoto Seznamu je uvedena v příloze osvědčení o akreditaci dané zkušební laboratoře.

Flexibilní rozsah akreditace představuje významný nástroj v oblasti akreditace zkušebních laboratoří potřebujících operativně reagovat na požadavky moderního trhu. Zároveň klade důraz na robustní systém managementu kvality a kompetence laboratoře. Ačkoliv tento přístup nabízí řadu výhod, jeho úspěšné zavedení vyžaduje důkladné plánování a implementaci. Zkušebním laboratořím, které jsou schopny požadavky na FRA plnit, umožňuje mít širší škálu nabídky služeb a zajišťuje jejich dlouhodobou konkurenceschopnost v dynamickém prostředí zkoušení.

Ing. Gor Petrosjan, Mgr. Nicole Vinklová
Český institut pro akreditaci, o.p.s.

INZERCE

ČIA je členem mezinárodních organizací a signatářem multilaterálních dohod o vzájemném uznávání

Evropská organizace pro spolupráci v oblasti akreditace (EA)

Mezinárodní spolupráce v oblasti akreditace laboratoří (ILAC)

Mezinárodní akreditační fórum (IAF)

Fórum akreditačních a licenčních orgánů (FALB)

ČESKÝ INSTITUT PRO AKREDITACI, O.P.S.

Český institut pro akreditaci, o.p.s. akredituje:

- ✓ zkušební laboratoře
- ✓ kalibrační laboratoře
- ✓ zdravotnické laboratoře
- ✓ certifikační orgány provádějící certifikaci produktů
- ✓ certifikační orgány provádějící certifikaci systémů managementu
- ✓ certifikační orgány provádějící certifikaci osob
- ✓ validační a ověřovací orgány
- ✓ inspekční orgány
- ✓ poskytovatele zkoušení způsobilosti
- ✓ výrobce referenčních materiálů
- ✓ environmentální ověřovatele programu EMAS
- ✓ biobanky

ČIA, Hájkova 2747/22, Žižkov, 130 00 Praha 3
tel.: +420 272 096 222, mail@cai.cz, www.cai.cz